

N:o 8.

Ank. till Riksd. kansli den 14 juni 1887, kl. 11 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens
åttonde hufvudtitel.*

(2:a U. A.)

Beträffande anslagen under riksstatens *åttonde* hufvudtitel, som omfattar anslagen under *kongl. ecklesiastikdepartementet*, hafva vid innevarande riksmöte här nedan omförmälda förändringar ifrågakommit.

Kleresistaten.

1:o) Kongl. Maj:t har under denna anslagstitel föreslagit, att såsom *årlig ersättning för prostetunna*, tillkommande kontraktsprosten i Askers kontrakt för Bo församling, måtte beviljas 13 kronor 61 öre och för sådant ändamål den under kleresistaten uppförda anvisning i kontant, 10,805 kronor, höjas till 10,819 kronor, eller med ett jemuadt belopp af 14 kronor.

*Ang. anslag
för beredande
af årlig er-
sättning för
prostetunna i
Bo försam-
ling.
[1.]*

Hänvisande till hvad i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastik-ärenden den 25 april 1887 anförts till stöd för denna framställning, får utskottet, som ej har något att mot densamma erinra, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må
af Riksdagen bifallas.

Universiteten.

Ang. indel-
ningsersätt-
ning åt
professor
skytteanus i
Upsala.
[2.]

2:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen, med uteslutande af det under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: ersättningar» upptagna anslag, 1,800 kronor måtte såsom *ersättning för spanmålsindelning*, tillkommande professor skytteanus vid universitetet i Upsala, bevilja ett årligt belopp af 1,785 kronor.

Sedan, på framställning af Kongl. Maj:t till 1885 års Riksdag, universiteten tillkommande ersättning för indelt ränta och kronotionde bestämts till vissa årliga belopp, utgör det under universiteten med titel »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: ersättningar» uppförda förslagsanslag numera blott 1,800 kronor, motsvarande ersättning för spanmålsindelning till professor skytteanus vid universitetet i Upsala.

Från Upsala läns ränteri utbetalas nemligen årligen ersättning efter medelmarkegångspris för ett jemlikt förordningen den 23 juli 1869 till statsverket indraget ränteanslag af 787 kubikfot 5 kannor spanmål, hälften råg och hälften korn, hvilken räntespanmål varit anslagen till professor skytteanus af hemman inom länet.

Sedan af upplysningar, meddelade från länets landskontor, inhemtats, att nämnda ersättning under åren 1875—1884 i medeltal utgjort 1,784 kronor 47 öre årligen, och då ett utbyte af denna på medelmarkegång beroende ersättning, mot ett årligt, en gång för alla bestämdt belopp borde lända till reda och enkelhet i liqviden mellan statsverket och ersättningstagaren, anmodade statsrådet och chefen för kongl. ecklesiastikdepartementet i skrifvelse den 26 oktober 1885 kanslern för universitetet i Upsala att från vederbörande infordra yttrande, huruvida något funnes att erinra mot ett sådant utbyte, dervid det årliga anslaget, med hänsyn till ofvannämnda medelvärde, syntes böra bestämmas till ett jemnadt belopp af 1,785 kronor. Med anledning häraf har kanslern öfverlemnadt yttranden dels af nuvarande innehafvaren af skytteanska lärostolen, professorn Oscar Alin, som förmält sig icke hafva något mot berörda förslag att erinra, dels ock af f. d. statsrådet P. J. von Ehrenheim, hvilken å vårdarnes för den skytteanska institutionen vägnar likaledes förklaradt, att de icke hade något att invända mot förslagens antagande.

På grund af hvad sålunda blifvit upplyst hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

3:o) Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att det årliga anslaget till *materielen vid den anatomiska institutionen* vid universitetet i Lund måtte höjas från 1,800 kronor till 3,500 kronor, eller med 1,700 kronor.

Till statsrådsprotokollet (sid. 3—5) har meddelats hufvudsakligen följande upplysningar om behöfligheten af denna förhöjning.

Behofvet af tillökning i anslaget vore, enligt hvad den anatomiska institutionens föreståndare anført, till stor del framkalladt af de ökade utgifter, som numera jemlikt nådiga brefvet den 16 oktober 1885 drabbade institutionen för transport m. m. af lik, som tillföle anatomisalen. Genom detta bref hade nemligen, i anledning af besvär af en kronofogde deröfver, att kanslern i likhet med universitetets drätsel-nämnd vägrat låta utbetala vare sig ersättning för skjutskostnad och traktamente åt fjerdingmän, som på kronofogdens befallning medföljt vid vissa licks forsling till närmaste jernvägsstation, hvarifrån liken vidare skulle försändas till Lund, eller för kostnad för en likkista åt ett af liken, blifvit af Kongl. Maj:t föreskrifvet, att enär kronofogden för likens transporterande icke vidtagit andra eller kostsammare åtgärder än som för transportens trygghet varit behöfliga, samt forslande af lik för anatomiska behof icke kunde hänföras till åligganden, som fjerdingzman utan särskild ersättning vore skyldig att fullgöra, skulle de fordrade beloppen af universitetets medel utbetalas. Eftersom universitetet icke egde några medel för betäckande af dessa utgifter, blefve ställningen för institutionen ganska brydsam, så snart det oundvikliga förhållandet inträffade, att anslaget vore förbrukadt före årets slut. Af ifrågavarande anslag bestriddes, utom utgifterna för anskaffande af lik och dessas begrafning, kostnaderna för renhållning, gas- och vattenförbrukning, bränsle, underhåll af förbrukningspersedlar och af materiel, såsom bord, stolar, instrument och dylikt, hvartill komme inköp af de kostsamma glaskärl och ställningar samt förvarings- och prepareringsvätskor, som erfordrades för samlingarna. Att en verkligt omtänksam och nästan småaktig sparsamhet med institutionens medel blifvit iakttagen och fortfarande iakttoges, derom vittnade dess räkenskapers särskilda poster. Det vore uppenbart, att den för en institution behöfliga tekniska och vetenskapliga utrustningen icke stode i direkt förhållande till antalet af de studerande, som begagnade sig af densamma. Att de nya anatomiska institutionerna i Stockholm och Upsala, som vore försedda med nutidens alla hjälpmedel och bekvämligheter, i vissa hänseenden, såsom beträffande upplysning, uppvärmning m. m., hade större driftkostnader än institutionen i Lund, som hade att utföra samma arbete i trånga och tarfligt utrustade lokaler, måste visserligen medgifvas. Öfriga driftkostnader stälde sig emellertid något så när

Ang. förhöjning af årsanslaget till den anatomiska institutionen i Lund.

[3.]

lika. Hvad utgifterna för liken (under senaste läsåret 58 till antalet) beträffade, blefve desamma hädanefter i Lund betydliga, så snart man hade förmånen af en någorlunda riklig tillförsel, ty liken utgjordes till största delen af lik efter sjelfspillingar från skånska landsbygden, under det att anatomisalarne i Stockholm och Upsala hufvudsakligen finge sina dissektionsföremål från Stockholm. Årsanslaget för anatomiska institutionen i Lund borde alltså rimligtvis icke mycket understiga anslagen för de motsvarande institutionerna i Upsala och Stockholm. — I Upsala utgjordes årsanslaget af 3,500 kronor jemte 13 famnar ved in natura, hvartill komme derstädes brukliga dissektionsavgifter. Dessutom hade denna institution gång efter annan erhållit extra anslag äfven från andra håll. Slutligen utginge årligen till histologisk materiel ett belopp af 650 kronor, ehuru detta icke direkt vore synligt i utgiftsstaten. — I Stockholm hade utgifterna för den anatomiska institutionen hittills bestridts från karolinska institutets allmänna anslag. Då nu för densamma begärts ett särskildt årsanslag, så vore icke afsedt att dermed betäcka kostnaderna för bränsle, gas och vatten m. m., hvilka fortfarande skulle utgå ur det allmänna anslaget. Äfven här erlades dissektionsavgifter, hvilka till största delen komme institutionen till godo. — I Lund hade institutionen ett årsanslag af 1,800 kronor och emottoge från universitetets allmänna fonder årligen två famnar ved till auditoriets eldning. Till histologiska institutionen utginge sedan några år tillbaka från statsverket 750 kronor.

I det yttrande, som universitetskansleren den 24 september 1886 afgifvit öfver denna och öfriga framställningar från universitetet i Lund om anslag för år 1888, har kansleren, vidkommande beloppet af nu ifrågavarande anslagsförhöjning uttalat sig på sådant sätt, att deraf framgår, att han ansett 1,000 kronor vara tillräckliga.

Skulle denna summa icke förslå, synes det derutöfver erforderliga beloppet lämpligen böra beredas derigenom att sådana avgifter, som dissekanterne vid de anatomiska institutionerna i Upsala och Stockholm få erlägga, införas äfven i Lund och derigenom anslagsbehovet något minskas.

Beträffande de avgifter, som i Upsala och Stockholm erläggas af dissekanterne, har utskottet inhemtat följande upplysningar.

Vid karolinska mediko-kirurgiska institutet erlägges numera af hvarje elev, som deltagar i dissektionerna, terminligen 7 kronor, och

då hvarje elev i allmänhet sysslar med dissektionsöfningar i 3 terminer uppgå de af hvar och en betalade afgifterna i regeln till 21 kronor. Inkomsten af dessa afgifter, som användes till bekostande af materiallik, balsamerings- och injektionsvätskor, förbrukningspersedlar af åtskilliga slag o. s. v., uppgick år 1886 till 944 kronor. År 1884 upptogs afgifter till belopp af 680 kronor och 1882 till belopp af endast 296 kronor 50 öre, hvaraf synes att inkomsten varit ganska vexlande.

Vid anatomiska institutionen i Upsala utgå afgifterna enligt mera invecklade beräkningsgrunder, för hvilka det vore för vidlyftigt att här redogöra. Inkomsterna af dissektionsavgifter hafva här utgjort:

år 1880	kronor	897: —
„ 1881	„	1,005: 50.
„ 1882	„	846: —
„ 1883	„	1,164: —
„ 1884	„	1,119: —
„ 1885	„	1,637: 50.
„ 1886	„	1,966: 50.

Antalet dissekanter uppgick under vår- och höstterminerna år 1886 tillhopa till 269, hvadan af hvarje erlades något mer än 14 kronor i medeltal. Afgiften är lika för hvarje dissekant.

Under åberopande af hvad nu anförts får utskottet hemställa,

att Riksdagen må i den mån bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen höjer det årliga anslaget till *materielen vid den anatomiska institutionen* vid universitetet i Lund från 1,800 kronor till 2,800 kronor, eller med 1,000 kronor.

4:o) Kongl. Maj:t har vidare gjort framställning derom, att det ordinarie anslaget till *fysiologiska institutionen* vid universitetet i Lund måtte höjas från 1,500 kronor till 2,600 kronor, eller med 1,100 kronor, deraf 500 kronor till arfvode åt en amanuens och 600 kronor såsom arfvode åt en vaktmästare.

Ang. förhöjning i årsanslaget till fysiologiska institutionen i Lund.

[4.]

Till statsrådsprotokollet har beträffande detta anslagsbehof anförts, bland annat, följande:

Sedan föreståndaren för den nya fysiologiska institutionen i Lund anmält, att denna institution icke kunde undvara biträde af en amanuens och en vaktmästare, hade det akademiska konsistoriet anhållit om utverkande af härtill erforderliga anslag. Till arfvode åt amanuensen, hvilken i afseende å bildning och föregående studier måste innehafva de egenskaper, att han kunde gå föreståndaren till handa vid förbere-

dandet och utförandet af föreläsnings- och andra experiment, begärdes det för amanuenser vid universitetet vanliga beloppet 500 kronor. För vaktmästaren, som borde vara en i snickareslöjd någorlunda förfaren man och som finge en jmförelsevis trägen och ansvarsfull tjenstgöring, hade aflönningen ansetts böra upptagas till 600 kronor, hvilket belopp vaktmästarne vid de flesta af universitetets öfriga institutioner redan åtnjuta.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, må höja det ordinarie anslaget till *fysiologiska institutionen* vid universitetet i Lund från 1,500 kronor till 2,600 kronor, eller med 1,100 kronor, hvaraf 500 kronor till arfvode åt en amanuens och 600 kronor såsom arfvode åt en vaktmästare.

Ang. förhöjning i årsanslaget till geologiska institutionen i Lund.

[5.]

5:o) I årsanslaget till *geologiska institutionen* vid universitetet i Lund, nu 1,000 kronor, har Kongl. Maj:t äskat en förhöjning med 500 kronor för beredande af arfvode åt en amanuens.

Enligt hvad statsrådsprotokollet (sid. 6) utvisar, har institutionens föreståndare lemnat följande utredning om detta anslagsbehof.

Allt sedan geologiska institutionen år 1867 utbröts från den zoologiska och öfvertog de ej obetydliga samlingar af palæontologiskt och delvis äfven geologiskt innehåll, som förut förvarats tillsammans med de zoologiska samlingarna, hade förstnämnda institutions museum årligen betydligt ökats dels genom inköp dels genom gåfvor, som från mångahanda håll kommit detsamma till del. För dessa ofta vidlyftiga samlingars ordnande och etiketterande hade vid museet endast funnits en person, nemligen föreståndaren; och som denne omöjligen kunnat medhinna detta arbete, hade han för det nödvändigaste måst söka hjälp hos för saken intresserade studerande, som frivilligt och utan ersättning dervid biträdt. Sedan 1873 hade visserligen vid institutionen funnits anställd en extra ordinarie amanuens. Men som denne ej åtnjutit något arfvode, hade af honom knappast kunnat begäras annat arbete än sådant, som varit honom af någon nytta i och för hans studier, under det att föreståndaren måst använda så mycket han kunnat af sin egen tid åt det mera mekaniska arbetet. Om därför museets samlingar ingalunda befundes ordnade på det sätt, som önskvärdt vore, så härörde detta visserligen i betydlig mån af det otillräckliga utrymme, hvaröfver museet disponerade. Men en i hög grad dertill bidragande omständighet vore äfven, att arbetskrafterna vid museet voro för ringa.

Denna olägenhet, som blifvit allt mera känbar ju mera samlingarna ökats, skulle väsentligen minskas, om en ordinarie amanuens blefve vid institutionen anställd.

Utskottet finner hvad sålunda blifvit anfördt innefatta tillräckliga skäl för anslaget beviljande samt hemställer därför,

att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, må för år 1888 höja ordinarie årsanslaget till *geologiska institutionen* vid universitetet i Lund med 500 kronor för beredande af arfvode åt en amanuens, så att anslaget kommer att uppgå till 1,500 kronor.

6:o) I årsanslaget till *materielen vid universitetsbiblioteket* i Lund har Kongl. Maj:t äskat en förhöjning med 2,000 kronor; och har, beträffande denna anslagstillökning, till statsrådsprotokollet anförts följande.

Anslaget vore, enligt hvad bibliotekarien vid universitetsbiblioteket anför, i staten för universitetet upptaget till 16,100 kronor. Detta belopp torde väl egentligen vara afsedt att bestrida utgifter för böckers inköp och bindning samt för smärre expenser, såsom skrifmaterialier, fraktkostnader m. m. I brist på andra tillgångar hade emellertid detta anslag, som i och för sig vore otillräckligt, måst anlitas äfven för större utgifter af annat slag. En sådan utgift vore kostnaden för inlösen, till ett årligt belopp af 750 kronor, af ett antal exemplar af Lunds universitets årsskrift, hvilka exemplar användes till bytesmedel med främmande universitet. Sedan äldre tider hade denna lösesumma, bestämd genom öfverenskommelse med årsskriftens bestyrelse, ingått i årsskriftens budget; och utan detta bidrag torde universitetets nämnda vetenskapliga organ icke kunna utgifvas till samma omfattning som hittills. Då årsskriftens användande såsom bytesmedel skedde för hela universitetets räkning, syntes det obilligt, att bland dess institutioner biblioteket ensamt skulle vidkännas kostnad för årsskriftens publicering. I Upsala funnes ingen dylik för universitetsbiblioteket betungande öfverenskommelse. En annan ännu större utgiftspost vore kostnaden för biblioteksbyggnadens uppvärmning, värmeledningens underhåll, eldarens afföning m. m. Denna kostnad, hvilken, enligt hvad erfarenheten visat, icke torde komma att understiga 1,200 kronor årligen, hade hittills utgått ur anslaget till materielen. Äfven i detta afseende befunne sig universitetsbiblioteket i Upsala i en lyckligare ställning. I 1885 års stat vore för detta bibliotek uppfördt ett anslag af 1,500 kronor till bränsle och maskinistafföning; och redan förut hade ett motsvarande

Ang. förhöjning i årsanslaget till materielen vid universitetsbiblioteket i Lund.

[6.]

belopp utgått ur reservfonden, hvarjemte biblioteket af ålder erhöle tio famnar ved in natura — allt förmåner, som biblioteket i Lund saknat och saknade. Årsanslaget måste starkt anlitas för böckers inbindning, hvilken varit mycket försummad, samt för prenumeration å vetenskapliga tidskrifter. Af de anslagna 16,100 kronor åtginge för dessa ändamål omkring 11,000 kronor årligen. Då härtill lades de nyssnämnda beloppen, uppgående till nära 2,000 kronor, vore återstoden uppenbart alldeles otillräcklig för inköp af nyutkommande icke-periodisk litteratur, komplettering af äldre bristfälliga arbeten samt bestridande af tillfälliga utgifter.

På dessa grunder har bibliotekarien anhållit, att Kongl. Maj:t måtte anvisa medel till bestridande, utan att bibliotekets anslag behöfde dermed betungas, af ofvan omförmälda kostnader för bibliotekets uppvärmning och för inlösen af Lunds universitets årsskrift, till ett sammanlagdt belopp af 2,000 kronor årligen, att utgå intill dess bibliotekets anslag till materielen kunde varda höjdt med motsvarande belopp.

Till denna framställning har så väl det akademiska konsistoriet som universitetskanslern uti afgifna utlåtanden tillstyrkt bifall.

Vid föredragning af denna framställning yttrade departementschefen, att de två utgiftsposter, hvilka i bibliotekariens framställning omnämndes, toge i anspråk så stor del af det knappa biblioteksanslaget, att detsamma derigenom uppenbarligen blefve för sitt egentliga ändamål otillräckligt. Det syntes departementschefen emellertid mindre lämpligt att för dess fyllande å universitetets stat uppföra ett särskildt anslag. Ändamålet vunnes enklare och lika väl, om, såsom bibliotekarien äfven antydt såsom en framtidsönskan, bibliotekets materialanslag höjdes med motsvarande belopp, på det att ofvan omförmälda utgifter måtte kunna bestridas af detta anslag utan att göra intrång på det belopp, som vore beräknadt för de behöfliga bokinköpen; och ansåg sig departementschefen därför böra tillstyrka, det Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att bevilja förhöjning i bibliotekets årsanslag till materielen med 2,000 kronor.

Då bibliotekets materialanslag icke rätteligen kan anses böra belastas med utgiften för inlösen af bytesexemplar af universitetets årsskrift, finner utskottet sig ej böra tillstyrka beviljandet af den del af anslagsförhöjningen, som afses för berörda inlösen. Deremot och då behovet af särskilda medel till bibliotekets uppvärmning, hvilken beräknats årligen kosta 1,200 kronor, synts vara till fullo ådagalagdt, har utskottet funnit sig ega grundade skäl att tillstyrka årsanslagets förhöjning med nämnda belopp.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må endast på det sätt bifallas, att Riksdagen beviljar förhöjning i årsanslaget till *materielen vid universitetsbiblioteket i Lund*, med 1,200 kronor för beredande af medel till bibliotekslokalens uppvärmning.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

7:o) Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit, att årligt anslag till materielen vid *anatomiska institutionen* måtte beviljas med 2,000 kronor; Ang. förhöjning i åtskilliga materialanslag.

att årligt anslag till materielen vid *kirurgiska kliniken* måtte beviljas med 500 kronor;

att förhöjning i årliga beloppet af institutets så kallade *allmänna materialanslag* måtte beviljas med 5,900 kronor, hvarigenom det nuvarande anslaget till institutet, 134,950 kronor, komme att ökas med 8,400 kronor till 143,350 kronor.

Hänvisande till statsrådsprotokollet (sid. 8—17), der de skäl äro angifna, på grund af hvilka ofvannämnda anslagsfordringar framställts, får utskottet, vidkommande anslagen till materielen vid anatomiska institutionen och vid kirurgiska kliniken endast anföra, att behofvet af nämnda anslag synes vara till fullo ådagalagdt, hvadan anslagen derfor torde böra beviljas.

Hvad åter angår förhöjningen i årliga beloppet af institutets så kallade allmänna materialanslag, hvilket nu uppgår till 10,000 kronor, så torde en minskning af hvad som äskats utan olägenhet kunna ske; en minskning, som utskottet finner lämpligen kunna bestämmas till 900 kronor. För denna nedsättning finner utskottet stöd i den omständighet, att en del kostnader, som bestridas med ifrågavarande anslag, synas hafva beräknats med antagande af framtida prisförhöjningar, för hvilket antagande dock icke fullt giltiga skäl torde vara för handen. Sålunda har kostnaden för ved beräknats till 6,000 kronor, ehuru den verkliga utgiften för år 1886 uppgått till endast 5,468 kronor 40 öre. Härtill kommer äfven att ved- och kolåtgången kan antagas komma att blifva något mindre, sedan institutets nya hus genom något längre tids begagnande hunnit befrias från den fukt, som i början plägar vidlåda nya hus. Jemkningar i åtskilliga andra poster synas ock kunna göras.

På grund af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,
Bih. till Riksd. Prot. 1887. B. 4 Saml. 1 Afd. 6 Häft.

att Riksdagen må under förevarande anslags-titel

a) bevilja ett årligt anslag till materielen vid den *anatomiska institutionen* af 2,000 kronor;

b) bevilja ett årligt anslag af 500 kronor till materielen vid den *kirurgiska kliniken*; samt

c) höja årliga beloppet af institutets så kallade *allmänna materialanslag* med 5,000 kronor, eller till 15,000 kronor.

Allmänna läroverken.

Ang. ersättning för afkomst af hemmanet Stocke n:o 2 och reservationerna å anslaget till allmänna läroverken m. m.
[8.]

8:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att, på det att hemmanet Stocke n:o 2 om $1\frac{1}{3}$ mantal i Frösöns socken måtte kunna vid 1887 års slut till statsverket indragas och vissa lärare vid allmänna läroverket i Östersund från och med år 1888, i stället för arrendespanmål från hemmanet, tillerkännas kontant fylnad i sin aflöning, anslaget till allmänna läroverken, nu 2,866,886 kronor, måtte höjas med 557 kronor.

Utskottet får i sammanhang härmed erinra hurusom 1886 års Riksdag i skrifvelse till Konungen af den 17 maj nämnda år (n:o 45 punkten 33:o) anført, bland annat, hurusom anslaget till allmänna läroverken lemnat följande reservationer (besparingar):

till år 1883	kronor	12,161: 47
” ” 1884	”	129,439: 16
” ” 1885	”	264,642: 77.

Dessa betydliga och årligen ökade reservationer syntes Riksdagen gifva vid handen, att anslaget vore större än behofvet oundgängligen kräfde, och att förty en nedsättning kunde ega rum. Härförinnan vore dock nödigt, att utredning blefve verkställd och Riksdagen meddelad om anledningen till reservationernas stora och växande belopp, och då en sådan utredning icke kunde af Riksdagen utan stora svårigheter och tidsutdrägt åstadkommas, anhöll Riksdagen om utredning och framläggande deraf vid nästa riksdag om orsakerna dertill, att reservationerna å anslaget till allmänna läroverken under de senare åren så väsentligt ökats, äfvensom, om utredningen dertill föranledde, förslag om anslagets nedsättande.

Den sålunda af Riksdagen begärda utredningen har meddelats i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 25 sistlidne april sidd. 71—73 i sammanhang med frågan om anslag till ny byggnad för nya elementarskolan i Stockholm; och inhämtas deraf att Kongl. Maj:t med

anledning af Riksdagens omförmälda begäran den 4 juni 1886 anbefalt statskontoret att inkomma med upplysning om det belopp, hvartill reservationerna å anslagen till allmänna läroverken under år 1885 uppgått, och med utredning å hvilka särskilda poster inom dessa anslag reservationer till afsevärda belopp uppkommit under nämnda år samt åren 1883 och 1884. Till fullgörande häraf har statskontoret i skrifvelse den 16 november 1886 meddelat:

att, enär reservationerna å anslagen till allmänna läroverken uppgingo vid 1885 års slut, enligt den afslutade rikshufvudboken för nämnda år, till 403,353 kronor 4 öre och vid 1884 års utgång, enligt samma års hufvudbok, till 264,642 kronor 77 öre, skilnaden mellan dessa summor, eller 138,710 kronor 27 öre, måste anses utgöra det belopp, hvartill reservationerna å förenämnda anslag under år 1885 uppgått;

att en del af dessa besparingar uppkommit å normallönerna vid de läraretjenster, som under längre eller kortare tider af dessa år stått lediga, och å de för beredande af ålderstillägg åt lärarne anvisade medel;

att särskildt för de lärare, hvilka förordnats att bestrida rektorsbefattning vid allmänt läroverk och i sådan egenskap egt att såsom arfvode uppbära den för nämnda befattning anslagna lön, besparing egt rum af det ålderstillägg, som tillkommit desse rektorer i egenskap af ordinarie lärare, uppgående denna besparing för år 1883 till 38,500 kronor, för år 1884 till 34,000 kronor och för år 1885 till 35,000 kronor;

att ifrågavarande reservationer under åren 1883—1885 betydligt mindre tagits i anspråk till arfvoden åt vikarierande lärare än förut varit fallet, dels till följd af nådig föreskrift, att den från och med år 1883 å extra stat beviljade löneförbättring åt rektorer, lektorer, adjunkter och kolleger endast skulle utgå för verklig tjänstgöring och vid ordinarie lärares tjänstledighet användas såsom bidrag till aflönning åt deras vikarier, dels ock till följd deraf att en fjerdedel af den för öfningslärarne jemväl å extra stat beviljade löneförbättring blifvit, med tillämpning af stadgandet i kongl. cirkuläret den 12 juli 1872, vid tjänstledighetsstillfällen använd såsom bidrag till vikariernas aflönande;

att till vikariearfvoden och oförutsedda behof, för hvilket ändamål år 1882 anordnats 142,053 kronor 61 öre, utgifterna sedermera uppgått till mindre belopp, nemligen:

år 1883 till	kronor	106,217: 72
„ 1884 „	„	102,859: 11
„ 1885 „	„	107,744: 79;

samt att de belopp, tillsammans 118,044 kronor 93 öre, hvarmed det å extra stat beviljade anslaget till löneförbättring åt lärare för åren 1883—1885 bidragit till vikariers aflönande, skolat, om samma anslag ej funnits anvisadt, drabba ordinarie staten för de allmänna läroverken.

Slutligen har statskontoret upplysningsvis meddelat, att på grund af särskilda utaf Kongl. Maj:t meddelade föreskrifter statskontoret under år 1886 intill den dag, då den underdåniga skrifvelsen afläts, från reservationerna å staten för allmänna läroverken anordnat ett sammanlagdt belopp af 103,234 kronor 88 öre, för hvilken utgift tillgång dock antagligen förefunnes å de reservationer, som under nämnda år å anslagen till allmänna läroverken dels redan uppkommit, dels vore att förvänta, hvadan någon minskning i de uppkomna reservationerna icke för år 1886 syntes vara att emotse.

Derest inom den närmaste framtiden en omorganisation af de allmänna läroverken komme att ske i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder, för hvilka i statsrådsprotokollet den 14 sistlidne februari redogjorts, skulle visserligen deraf fordras särskilda åtgärder, hvilkas kostnader borde bestridas af reservationerna å anslagen till de allmänna läroverken. Men det har syns departementschefen icke kunna betviflas, att dessa reservationer derutöfver lemnade tillgång att af dem använda 200,000 kronor, hvilken del af reservationerna Kongl. Maj:t ock i öfverensstämmelse härmed föreslagit till användning under år 1888 för bestridande dermed af en del af kostnaden för det ifrågasatta uppförandet af ny byggnad för nya elementarskolan i Stockholm.

Med hänsyn till de upplysningar, som sålunda lemnats och då reservationer å anslaget till allmänna läroverken jemväl framdeles torde vara att förvänta, skulle det, enligt utskottets åsigt, visserligen kunna ifrågasättas att minska anslaget, hvilket i riksstaten för år 1887 är uppfördt med 2,866,886 kronor i kontant anvisning. Utskottet vill dock icke härom nu framställa något förslag, då vid ny organisation af de allmänna läroverken, hvarom förslag torde komma att af Kongl. Maj:t framläggas vid nästa riksdag, anslaget kan komma att blifva i sin helhet behöfligt och det då kan lända till gagn, om reservationer tillika finnas till disposition.

Hvad åter de 200,000 kronor af nu befintliga reservationer angår, som enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle användas till betäckande af en del af kostnaden för nya elementarskolans byggnad, så lär derest medel till nämnda byggnad skulle komma att beviljas, anslag för ändamålet lämpligast bära i vanlig ordning på riksstaten uppföras; hvaremot och då af föredragande departementschefens yttrande framgår, att detta belopp af reservationerna ej är för dessas egentliga

ändamål behöfligt, utskottet anser detsamma böra komma statsverket i dess helhet till godo och till vinnande häraf öfverföras till statsverkets öfverskottsmedel för år 1885 samt i följd häraf ingå bland tillgångarne å riksstaten för nästa år.

Beträffande slutligen Kongl. Maj:ts ofvanberörda förslag att, på det att hemmanet Stocke måtte kunna till statsverket indragas och vissa lärare i Östersund i stället för arrendespanmål tillerkännas kontant lönefylnad, anslaget till allmänna läroverken måtte höjas med 557 kronor, är det visserligen ej af behofvet påkalladt att för berörda ändamåls vinnande höja anslaget, som dessförutan kan utan svårighet bestrida utgiften; men då det länder till reda och ordning att, vid arrendespanmåls upphörande, en motsvarande höjning i det kontanta anslaget eger rum och sådant kan ske utan ringaste verkliga ökade utgift, har utskottet ej något att erinra mot detta Kongl. Maj:ts förslag.

På grund af hvad ofvan anförts, hemställer utskottet,

a) att på det att hemmanet Stocke n:o 2 om 1 $\frac{1}{3}$ mantal i Frösöns socken må kunna vid 1887 års slut till statsverket indragas och vissa lärare vid allmänna läroverket i Östersund från och med år 1888, i stället för arrendespanmål från hemmanet, tillerkännas kontant fylnad i sin aflöning, det ordinarie reservationsanslaget till allmänna läroverken, nu 2,866,886 kronor, må höjas med 557 kronor till 2,867,443 kronor; och

b) att Riksdagen må besluta, att af de vid 1885 års slut befintliga reservationerna å anslaget till allmänna läroverken, uppgående till 403,353 kronor 4 öre, ett belopp af 200,000 kronor skall öfverföras till öfverskottsmedlen å 1885 års statsreglering och beräknas såsom tillgång vid statsregleringen för år 1888.

Pedagogier och folkskolor.

9:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till de i statsrådsprotokollet (sid. 19—23) anförda skäl får utskottet hemställa,

att Riksdagen må besluta att de från detta anslag hittills utgående indelningsersättningar till Stora Tuna, Avesta, Folkärna, Leksands, Mora, Våmhus, Norrbärkes, Söderbärkes, Floda, Nås, Jerna, Äppelbo, Malungs, Lima och Transtrands skolor i Kopparbergs

Ang. indelningsersättningar till åtskilliga skolor m. m.

[9.]

län äfvensom de från nämnda anslag i kontant anvisade två arfvoden, till belopp af 37 kronor 50 öre hvartdera, för undervisning i Östmarks och Hvitsands församlingar i Vermlands län må ur riksstaten utslutas; samt

att i följd häraf anslaget "indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: ersättningar", hvilket för närvarande utgör 4,100 kronor, skall minskas med 3,000 kronor och anvisningen i kontant, utgörande 62,622 kronor, nedsättes till 62,547 kronor, eller med 75 kronor.

Folkundervisningen.

Ang. anslag
för seminarie-
lärares upp-
flyttning i
högre löne-
grad.
[10.]

10:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen, för lärares och lärarinnors vid folkskolelärareseminarierna uppflyttning i högre lönegrad enligt gällande bestämmelser, må öka anslaget till samma seminarier med för ändamålet erforderliga 1,700 kronor.

Ang. anslag
för anord-
nande af
slöjdunder-
visning vid
folkskole-
lärare-
seminarier.
[11.]

11:o) Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t vidare föreslagit, att för anordnande af *undervisning i slöjd* vid tre folkskolelärareseminarier anslaget till folkskolelärareseminarierna må ökas med 6,000 kronor.

Till stöd för denna framställning har till statsrådsprotokollet anförts följande.

Vid folkskolelärareseminariet i Karlstad hade undervisning i slöjd varit anordnad alltsedan höstterminen 1876, och år efter år erforderliga medel, på gjorda särskilda framställningar, blifvit af Kongl. Maj:t anvisade för uppehållande af undervisningen i detta ämne. Den vid nämnda seminarium vunna erfarenhet hade varit mycket tillfredsställande, och det hade visat sig, att slöjden utan olägenhet kunnat vid seminariet införas såsom ett bland undervisningsämnen.

Redan 1877, eller året efter slöjdundervisningens införande vid Karlstads seminarium, föreslog Kongl. Maj:t Riksdagen att bevilja anslag för anställande af slöjdlärare vid folkskolelärareseminarierna. Denna framställning vann icke Riksdagens bifall. Men under de tio år, som förflutit, sedan detta ärende förra gången utgjorde föremål för Riksdagens behandling, hade slöjdundervisningen vunnit en allt allmännare utbredning i vårt land och en vida större betydelse än den då egde. Icke minst i folkskolan hade intresset för detta ämne, väsentligen genom

de statsbidrag, som lemnats för befrämjande af undervisning i slöjd för gossar, utvecklats. Derunder hade emellertid allt mer och mer ådagalagts, att, om slöjdundervisningen i folkskolan skall rätt fylla sin uppgift och blifva till verkligt gagn, fordrades, att undervisaren i detta ämne eller den, som utöfvade ledningen af undervisningen deri, besute icke blott erforderlig färdighet i sjelfva ämnet utan ock pedagogisk bildning, på det han måtte kunna bringa slöjdundervisningen i behörigt samband med den öfriga undervisningen i skolan. Härför erforderlig förmåga och bildning kunde icke annat än undantagsvis förutsättas hos andra än folkskolans egna lärare. Många folkskolelärare från landets olika delar hade därför sökt att få deltaga i här och der anordnade slöjdkurser, för att sedan sjelfva kunna meddela undervisning i slöjd. Framförallt vid det genom enskild storartad frikostighet anordnade och underhållna slöjdseminariet vid Näås hade i detta afseende utöfvats en högst betydelsefull verksamhet, som sträckt sina följder vidt omkring. Det vore emellertid klart, att det måste vara förenadt med stora svårigheter för folkskolelärare, som erhållit anställning i folkskolans tjänst, att fjerran från sina hemorter söka utbildning för att göra sig skickliga att undervisa i det nya ämne, som man med stigande kraft önskade måtte få plats bland folkskolans läroämnen. Ville man därför mera kraftigt befordra slöjdundervisningens utveckling inom folkskolan — och detta ansåge föredragande departementschefen mycket viktigt — måste man arbeta för slöjdundervisningens införande i seminarierna.

Af dessa skäl trodde departementschefen sig böra ånyo upptaga den år 1877 fallna frågan och tillse, huruvida icke slöjdundervisning måtte kunna ytterligare införas vid åtminstone något eller några folkskolelärareseminarier. En särskild anledning härtill hade förekommit genom en från folkskolelärareseminariet i Hernösand gjord framställning, deri på det bestämdaste uttalades önskvärdheten deraf, att åtgärder måtte vidtagas för införande af undervisning i slöjd vid detta seminarium.

Då, för bedömande af frågan om anordnande af slöjd såsom undervisningsämne vid seminarierna, det måste vara af största vikt att veta, om sådant läte sig göra utan men för den öfriga undervisningen vid dessa läroanstalter, hade departementschefen från vederbörande domkapitel och rektorerna vid folkskolelärareseminarierna för manliga elever infordrat yttranden, huruvida en sådan undervisning vid seminarierna ansåges lämpligen kunna införas samt, i sådant fall, hvilka kostnader därför vore erforderliga.

Af de inkomna yttrandena framginge, att vid några seminarier icke ringa tvekan förefunnes rörande lämpligheten och möjligheten att der bereda plats för slöjdundervisning. Så vore förhållandet i Wexjö,

der sådant icke ansåges kunna ske, med mindre undervisningstimmar-
nes antal inskränkes i ett par andra ämnen. Äfven i de yttrauden,
som afgifvits beträffande seminarierna i Upsala och Linköping, gjorde
sig en viss farhåga gällande, att, om slöjdundervisning derstädes inför-
des, ofördelaktiga rubbningar i dessa seminariers läsordning skulle
förorsakas. Från seminariet i Göteborg framhölles väl, att det på för-
hand vore vanskligt att förutsäga, om införande af ämnet slöjd kunde
utan skada för den öfriga undervisningen och utan lärjungarnes öfver-
ansträngning samt utan större svårigheter vid läsordningens uppgörande
ega rum, men å andra sidan syntes man dock vara öfvertygad, att, om
slöjdundervisningen erhöle vederbörlig begränsning och förlades på
lämpliga tider, olägenheterna skulle blifva utan betydelse. Vid semi-
narierna i Lund och Hernösand vore vederbörande rektorer förvissade
derom, att något intrång af slöjden på den öfriga undervisningen alls
icke vore att befara, och ansågo de, att slöjden skulle blifva ett icke
oväsentligt medel för främjande af elevernas både kroppsliga och and-
liga utveckling. I detta hänseende framhölles, att eleverna, som nästan
utan undantag före sitt inträde vid seminariet egnat sig åt kroppsarbete
och därför mera än lärjungar vid andra läroverk lede till sin helsa af
ihållande tankearbete, behöfde i allmänhet för sitt välbefinnande mera
kroppslig verksamhet än som bereddes dem vid gymnastiköfningarna
och genom arbete i seminariets trädgård, samt att sysselsättningen med
slöjd borde kunna bidraga till att hos seminariieleverna väcka och under-
hålla aktningen för det kroppsliga arbetet, hvilket de stundom vore
benägna att ringakta.

De skilda åsikter, som i detta ämne vid de olika seminarierna
uttalats, syntes departementschefen till ej ringa del bero derpå, att, i
följd af vissa omständigheter, såsom brist på lokal, svårighet att an-
skaffa sådan m. m., införande af undervisning i slöjd kunde vara för-
enadt med större svårigheter vid ett seminarium än vid ett annat. Att
nu med ens utsträcka slöjdundervisningen till alla seminarier utan afseende
å därför mötande svårigheter torde icke vara lämpligt, helst sådant,
om det än vore utförbart, skulle föranleda ganska betydliga kostnader.
Det syntes för närvarande tillräckligt, om slöjdundervisning, jemte det
densamma såsom hittills fortginge vid seminariet i Karlstad, infördes
vid ytterligare två seminarier, ett i södra och ett i norra Sverige.

De kostnader, som vore erforderliga för slöjdundervisningens
anordnande, vore af två slag, nemligen *dels* af tillfällig beskaffenhet,
eller kostnader för en gång, *dels* ock årligen återkommande. Till de
förstnämnda vore att hänföra kostnaderna för anordnande af slöjdlokal
och anskaffande af den första uppsättningen af redskap och verktyg.

Till de sistnämnda räknades lärarens aflönande, anskaffande af materialier och förbrukningspersedlar samt hyra för lokal, der sådan ej kunde inom seminariets område anordnas.

Då den första uppsättningen af redskap och verktyg redan egt rum vid seminariet i Karlstad, borde der inga synnerliga utgifter vara erforderliga för detta ändamål, och till omkring 800 kronor torde de härför erforderliga kostnaderna vid hvarterdera af de två andra seminarierna, i hvilka slöjdundervisningen skulle införas, kunna begränsas. Öfriga för en gång erforderliga utgifter borde ej öfverstiga 3,400 kronor, hvadan ett sammanlagdt belopp af 5,000 kronor syntes vara för ändamålet tillräckligt.

De årliga utgifterna hade beräknats till i medeltal 2,000 kronor för hvarje seminarium, eller tillsammans 6,000 kronor.

I förevarande punkt är endast fråga om medel till de *årliga* utgifterna för slöjdundervisningen vid 3 seminarier d. v. s. till lärarens aflönande, anskaffande af materialier och förbrukningspersedlar samt hyra för lokal, der sådan ej kan anordnas inom seminariets område.

Sedan år 1877, då Kongl. Maj:ts framställning om seminariernas utvidgning och upptagande af slöjdundervisning bland läroämna af Riksdagen afslogs, torde uppfattningen om detta undervisningsämnes betydelse hafva undergått förändring, och utskottet föreställer sig derfor att någon väsentligare meningsskiljaktighet nu icke skall råda derom att Kongl. Maj:ts föreliggande förslag bör i hvad sjelfva saken beträffar bifallas. Såsom egnad att befordra framgång åt detsamma får utskottet framhålla den omständighet, att Kongl. Maj:t icke afsett att nu med ens införa det nya undervisningsämnet vid alla seminarierna utan till en början endast vid några få, hvilket för närvarande synes vara tillräckligt. Har undervisning i slöjd under någon tid meddelats vid dessa seminarier, och erfarenheten om nyttan af denna undervisning spridt sig till vidsträcktare kretsar, så kan det antagas, att småningom det ena seminariet efter det andra skall finnas villigt att upptaga äfven detta ämne på sitt program.

Endast i ett afseende ingifver Kongl. Maj:ts förslag vissa betänkligheter, nemligen i fråga om kostnaderna, hvilka väl icke nu synas vara synnerligen afsevärda, men, om undervisningen varder utsträckt till flere, kanske alla seminarier, småningom måste växa. Med hänsyn härtill är det af vigt, att genom lämpliga anordningar kostnaderna nedbringas så mycket som möjligt vid de seminarier, der det är fråga att nu införa slöjdundervisningen.

Några närmare uppgifter föreligga icke om användandet af de 2,000 kronor årligen, som begärts för hvarje seminarium, men enligt

hvad Utskottet inhemtat, skulle det hafva beräknats, att aflöning till lärare i slöjd skulle utgå med omkring 1,000—1,500 kronor årligen, hvadan således för de öfriga årliga utgifterna (materialier och hyra) skulle återstå 500—1,000 kronor. Hvarken ett aflöningsbelopp af 1,000 kronor eller en lika summa till öfriga årliga utgifter synes utskottet böra behövas, hvadan anslag af 2,000 kronor till hvarje seminarium ej torde vara af behovet påkalladt. År 1877 beräknades årliga aflöningen till undervisaren i slöjd till 900 kronor och det torde ej finnas giltig anledning att höja denna aflöning. Tvärtom synes en nedsättning kunna ega rum under hvad år 1877 beräknades, och utgifterna sålunda i motsvarande mån minskas. Äfven utgifterna för inköp af materialier och för hyra böra genom lämpliga anordningar kunna nedbringas; och utskottet antager därför att ett belopp af 1,500 kronor, i stället för af Kongl. Maj:t föreslagna 2,000 kronor, bör varda tillräckligt för hvarje seminarium der slöjdundervisning kommer att meddelas.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen, för anordnande af undervisning i slöjd vid tre folkskolelärareseminarier, höjer anslaget till folkskolelärareseminarierna med 1,500 kronor för hvar och ett af dessa seminarier eller sammanlagdt 4,500 kronor.

Ang. höjning af förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor.

[12.]

12:o) Under förevarande anslagstitel har Kongl. Maj:t slutligen föreslagit, att, utan rubbning i öfrigt af nu gällande bestämmelser rörande aflöning åt lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt bitädande lärare och lärarinnor vid folkskolor, statsbidrag finge från och med år 1888 för dessa lärares och lärarinnors aflöning utgå med två tredjedelar af deras kontanta aflöning intill ett lönebelopp af högst 300 kronor, dock att, i fråga om erhållande af sådant förhöjdt statsbidrag för lärare eller lärarinna vid mindre folkskola, tillika skulle erfordras intyg af vederbörande folkskoleinspektör, att skolan vore inrättad under sådana förhållanden, som enligt gällande folkskolestadga gjorde densamma berättigad; samt

att för nämnda ändamål nuvarande förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, 3,145,000 kronor måtte höjas med 48,000 kronor till 3,193,000 kronor.

Till behandling i sammanhang med denna framställning föreligger jemväl en i Andra kammaren af herr J. Andersson i Lysvik väckt motion (n:o 81), hvari på anförda skäl föreslagits,

att Riksdagen ville besluta:

dels att, utan rubbning i öfrigt af nu gällande bestämmelser rörande aflöningen af vid mindre folkskolor anstälde lärare och lärarinnor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, staten skall till dessa lärares och lärarinnors aflöning bidraga med två tredjedelar af den kontanta aflöningen intill ett lönebelopp af högst 300 kronor med tillämpning af detta beslut från och med innevarande år;

dels att enahanda bestämmelse må beslutas angående statsbidrag till fortsättningsskolor att blifva gällande från och med år 1888, samt

dels att till dessa ändamål må anvisas erforderliga medel.

Kongl. Maj:ts framställning synes utskottet böra af Riksdagen bifallas, helst densamma i väsentlig mån framkallats af 1886 års Riksdags af enskild motion föranledda beslut angående aflöningen för lärare och lärarinnor vid småskolor, enligt hvilket beslut staten skulle från och med 1887 bidraga till dessa lärares och lärarinnors aflöning med två tredjedelar af den kontanta aflöningen intill ett lönebelopp af högst 300 kronor.

Hvad åter angår omförmälda motion, kan utskottet icke finna något giltigt skäl att tillstyrka densamma. Ett bifall till motionen skulle medföra rubbning i gällande statsreglering, och för kommunerna spela i fråga varande utgifter icke en så vigtig roll, att man, blott för att lätta deras bördor för folkskoleväsendet, har anledning förändra den redan fastställda statsregleringen för innevarande år.

Motionärens förslag om statsbidrag till fortsättningsskolor kan utskottet i saknad af utredning om kostnaderna härför, icke heller förorda utan hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag men afslag å den i ämnet väckta motionen, må besluta, att, utan rubbning i öfrigt af nu gällande bestämmelser rörande aflöning åt lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, statsbidrag må från och med år 1888 för dessa lärares och lärarinnors aflöning utgå med två tredjedelar af deras kontanta aflöning intill ett lönebelopp af högst 300 kronor, dock att, i fråga om erhållande af sådant förhöjdt statsbidrag för lärare eller lärarinna vid mindre folkskola, tillika erfordras intyg af vederbörande folkskoleinspektör, att skolan är inrättad under sådana förhållanden, som, enligt gällande folkskolestadga, göra densamma berättigad; samt att för nämnda ändamål höja nuvarande förslags-

anslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, 3,145,000 kronor, med 48,000 kronor till 3,193,000 kronor.

Akademien för de fria konsterna.

Ang. staty-
bildhuggare
bostället.
m. m.
[13.]

13:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att — under vilkor att vissa, i statsrådsprotokollet närmare angifna lägenheter i kronans egendom n:o 1 i kvarteret Beridarebanan, hvilka lägenheter hittills utgjort en del af den åt en professor, lärare i modellstudium vid det under akademien inseende ställda läroverk, tillika bildhuggare, upplåtna bostad, vid 1887 års slut upphöra att dertill användas och i stället af Kongl. Maj:t för annat ändamål disponeras — bemälde tjänsteinnehafvare må från och med år 1888 årligen, förutom bostad och atelier, åtnjuta: lön 2,000 kronor och tjänstgöringspenningar 2,000 kronor äfvensom ålders-tillägg sålunda, att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring lönen kan ökas med 400 kronor och efter tio års dylik tjänstgöring med ytterligare 400 kronor; samt

att, jemte det ålderstilläggen förklaras böra utgå af åttonde hufvudtitelns förslagsanslag: »ålderstillägg», förhöjning i anslaget till akademien, nu 60,800 kronor, måtte beviljas med 1,000 kronor till 61,800 kronor.

Med anledning af denna Kongl. Maj:ts framställning får utskottet erinra om följande.

Riksdagens revisorer af år 1885 hade i sin berättelse om verkställd granskning af statsverkets räkenskaper för år 1883 fäst uppmärksamheten derpå, att, på hemställan af öfverintendentsembetet, Kongl. Maj:t genom bref den 29 September 1848 resolverat, att till statybildhuggareboställe skulle anvisas såväl hela den till boningsrum, atelier m. m. inredda bottenvåningen af den så kallade gamla gjuthustomtens åbyggnad vid Beridarebangatan i Stockholm, med nedan omförmäldt undantag, som ock den öfversta på gjuthustomten belägna våningen; hvilket beslut synes grundadt på öfverintendentsembetets förmälan, att ehuru det vid första betraktande kunde synas, som skulle statybildhuggaren härigenom erhålla ett större antal rum än han efter vanlig beräkning kunde anses behöfva, det dock vid närmare undersökning befans, att denne konstnärs egentliga boställe vore, under hänsigt till rummens och lägenheternas indelning, läge och särskilda beskaffenhet, endast för en bildhuggare användbart och i det närmaste motsvarande,

hvad som tillförene varit åt statybildhuggarne upplåtet. Sedermera hade, enligt kongl. brefvet den 11 april 1867 medgifvits statybildhuggaren att på viss tid få uthyra nyssnämnda bottenvåning, ett medgifvande, som sedermera förnyats. Statybildhuggaren hade genom kontrakt den 31 december 1873 till direktionen för nya elementarskolan uthyrt bottenvåningen, bestående af 7 rum, 2 tamburer, kök och källare, för en årlig hyra af 1,500 kronor. Dertill komme såväl atelier som boställsvåning af 7 rum med kök, domestikrum och tambur i husets öfre våning. Då sistnämnda förmån mer än tillfyllest ansåges motsvara det afdrag af 1,000 kronor i aflöningen vid akademiens för de fria konsterna läroverk, som statybildhuggaren i jämförelse med de öfrige lärarne vore underkastad, syntes han enligt revisorernas förmenande genom det tillägg af 1,500 kronor, som erhållits genom bottenvåningens uthyrande, hafva fått en fördel, som icke vore af något skäl motiverad. Samma vånings uthyrande jäfvade äfven riktigheten af öfverintendentsembetets ofvan omförmälda uttalande, att bostället i sin helhet endast för en statybildhuggare vore användbart. På dessa grunder hade revisorerne ansett, att bottenvåningen i omförmälda byggnad borde vid dåvarande boställshafvarens (nu mera aflidne professoren Kjellbergs) afgang för statsverkets räkning tagas i anspråk.

I den förklaring, som akademien med anledning af denna revisorernas framställning afgaf, yttrade akademien, bland annat, att indragning icke ändamålsenligt och rättvist skulle kunna göras utan beredande åt den kommande tjensteinnehafvaren af vederlag, bestående dels i tilldelandet åt honom af ett mindre antal, intill och i kommunikation med den stora atelieren liggande och för statybildhuggaren åliggande undervisningsskyldighets fullgörande väl behöfliga rum, dels ock i ett så afpassadt penningbelopp, som vid nytt tillträde kunde anses skäligt för att, under penningens då sannolikt ytterligare sänkta värde och då säkerligen än starkare framträdande kraf på statybildhuggarens lärareverksamhet, i fördelar möjligast nära likställa den nytillträdande med sin föregångare.

Efter pröfning af hvad i detta ärende förekommit yttrade Riksdagen, enligt skrifvelse den 26 mars 1886 (n:o 30), att enligt den för akademien fastställda stat de fyra professorer vid akademien, hvilka undervisade i figurteckning samt målning och modellstudium, åtnjöte i lön 2,000 kronor hvardera; att af desse lärare de två professorerne i målning egde uppbära tjenstgöringspenningar 2,000 kronor hvardera, under det att de två öfriges tjenstgöringspenningar uppförts till 1,000 kronor för dem hvar, hvarjemte den af de två sistnämnde professorerne, som vore bildhuggare, åtnjöte förmånen af boställe och atelier; att

Riksdagen visserligen ansåge, att statybildhuggaren borde genom åtnjutande af fri bostadslägenhet och atelier erhålla någon förmån framför den andre professoren i modellstudium; men att Riksdagen, i likhet med hvad revisorerne anmärkt, funnit de till statybildhuggaren hittills upplåtna lägenheterna vara öfver höfvan vidsträckta; samt att då den framstående konstnär, som senast innehaft statybildhuggarebefattningen, dåmera affidit, Riksdagen ansåge tiden vara inne att vidtaga någon reglering i berörda afseende; hvadan Riksdagen anhölle att Kongl. Maj:t täcktes, före tillsättandet af den lediga statybildhuggarebefattningen, taga i öfvervägande, huruvida icke någon eller några af de dittills af statybildhuggaren disponerade lägenheter kunde från nämnde embetsmans boställe fränskiljas och för annat statens ändamål användas.

I statsrådsprotokollet meddelas, att redan innan ofvanberörda skrifvelse afläts, akademien för de fria konsterna anmodats att inkomma med utlåtande, huruvida de af framlidne professorn vid det under akademiens inseende ställda läroverk, statybildhuggaren J. F. Kjellberg i lifstiden disponerade lokaler af det åt honom i nämnda egendom upplåtna boställe, hvilka af honom uthyrts till direktionen öfver nya elementarskolan, erfordrades såsom boställslägenheter för Kjellbergs blifvande efterträdare, eller om hinder eljest mötte, att dessa lokaler för annat statens ändamål disponerades; och hade akademien i skrifvelse den 27 januari 1886 anfört, bland annat: att ifrågavarande statybildhuggareboställe, sådant det vid de efter professorn Byströms död förberedda och slutligen genomförda förändringar varit under en del af professorn Qvarnströms samt under professorerne Molins och Kjellbergs hela tjänstetid beskaffadt och blifvit af Kongl. Maj:t för dermed afsedt ändamål anvisadt, icke allenast utgjorde en lika mycket på behof grundad som erkänd särskild form för understöd och uppmuntran åt bildhuggarekonstens förnämste målsman här i landet, utan också enligt gällande lönestat måste anses bestämdt såsom vederlag för de afdrag i den kontanta aflöningen, hvilka professorn i modellstudium, tillika bildhuggare, fått vidkännas i jämförelse med de tvenne professorerne i figurteckning och målning, på grund hvaraf akademien ansåge någon rubbning af de bemålde professor och bildhuggare hittills medgifna förmåner af bostad och atelier icke böra ifrågakomma; samt att, om emellertid de i södra och mellersta byggnadspartierna befiutliga och nu uthyrda lägenheter äfven framdeles skulle upplåtas för annat ändamål än det ursprungligen afsedda, ersättningen därför också borde såsom hittills tillfalla boställshafvaren.

Då Riksdagens ofvannämnda skrifvelse och i sammanhang dermed hvad akademien sålunda anfört den 28 maj 1886 föredrogs inför Kongl. Maj:t, förklarade Kongl. Maj:t sig vilja framdeles taga under förnyad pröfning frågan om och under hvilka vilkor några lägenheter måtte kunna, på sätt ifrågasatts, statybildhuggarebostället fränskiljas, samt förordnade, att professor Kjellbergs efterträdare skulle ega åtnjuta den i gällande stat för professorn i modellstudium upptagna kontanta aflöning samt tillsvidare jemväl den atelier och det boställe, som Kjellberg innehafte, men med skyldighet att vara underkastad den reglering eller inskränkning i fråga om atelier och boställe, som framdeles kunde komma att beslutas, samt utan rättighet för boställshafvaren att utan nådigt tillstånd uppsäga nya elementarskolan från de af densamma förhyrda, till bostället nu hörande lägenheter; om hvilka föreskrifter akademien genom kongl. bref meddelades underrättelse. Samtidigt anbefaldes akademien att afgifva yttrande och förslag angående den förhöjning i kontant aflöning, som kunde anses böra tillkomma ifrågavarande boställshafvare, för den händelse att vissa lägenheter skulle varda bostället fränskilda.

Till åtlydnad häraf hade akademien i skrifvelse den 28 augusti 1886, med hemställan att åt innehafvaren af den ifrågavarande professorsbefattningen måtte, så vidt möjligt, bibehållas den totalinkomst, som af hans företrädare åtnjutits, i enlighet härmed föreslagit, att, derest den till bostället hörande lägenhet, som befundes en half trappa upp i egendomen och för närvarande förhyrdes af nya elementarskolan, blefve honom afhänd, ett kontant belopp, motsvarande den sedan en följd af år utgående hyressumman, eller 1,500 kronor, måtte boställshafvaren tillkomma.

Akademien anförde, att det låge i konstens och fosterlandets gemensamma intresse att åt någon af de alltid fåtalige konstnärer, som under i öfrigt icke gynsamma omständigheter, kunde såsom utöfvare och lärare med heder hålla den ädla statybildhuggarekonsten uppe, bereda den nödvändiga lättnad, som bestode i tillhandahållandet af på annat sätt icke tillgänglig atelier samt förmånen af en i atelierens närhet belägen bostad. För närvarande, då monumental konst i allmänhet, utom de i alla tider befintliga svårigheter, äfven hade att inför allmänheten bestå en skarp täflan med en sig alltmer utbredande förkärlek för lättare och flygtigare konstalster, vore anledningarne till en statybildhuggares alldeles särskilda understödjande och uppmuntrande kraftigare än någonsin. Den undervisning i bildhuggarekonst, som meddelades vid det under akademiens inseende ställda läroverk, fordrade ock, att akademien måtte kunna till lärare derstädes hos Kongl.

Maj:t föreslå de yppersta krafter, som stode till buds. En inskränkning i de förmåner, som hittills stått sådan lärare till förfogande skulle vara ett allt för kånbart afbräck för bildhuggarekonstens fortbestånd i Sverige.

Af ett utaf öfverintendentsembetet afgifvet utlåtande med dertill hörande planritningar inhemtades, att de såsom boställe och atelier för innehafvaren af ifrågavarande befattning sedan äldre tid anvisade lägenheter i fastigheten n:r 1 i kvarteret Beridarebanan utgöras af följande:

A) i källarevåningen: källare n:is 1—7, förvaringsrum n:o 8, sal n:o 10, tambur n:o 11, förstuga n:o 25 och ett magasinsrum n:o 26;

B) i bottenvåningen, en half trappa upp: kök n:o 28, skafferi n:o 29 samt rummen n:is 30—37 och derjemte den stora bildhuggareateljern n:o 50;

C) i vindsvåningen, tre trappor upp: kök n:is 81 & 82 samt rummen n:is 83 & 84, 85—88, 89 & 90 och 91 & 92; samt

D) å vinden: förstuga n:o 104, ett kök n:is 105 & 106 samt ett domestikrum n:o 108 och två korridorer n:is 107 och 109.

Af dessa begagnade boställshafvaren för egen räkning de under C) och D) upptagna rum och lägenheter jemte ett par af källarne, hvarjemte åt honom och för undervisningens kraf vore upplåten bildhuggareateljern i bottenvåningen en half trappa upp med dertill hörande förstuga n:o 25 och magasinsrum n:o 26. I afseende på dessa lokalers användande ansåge föredragande departementschefen några ändrade bestämmelser icke böra ifrågakomma. Ateliern vore uppenbarligen för bildhuggaren fortfarande behöflig såväl för hans egen konstutöfning som för undervisning af elever. Beskaffenheten af hans arbete fordrade äfven, att han bodde i närheten af ateliern. Bostadslägenheterna tre trappor upp med dertill hörande utrymme i källare och å vinden borde således äfven framgent åt bildhuggaren bibehållas.

Beträffande åter de lägenheter, som vore uthyrda till begagnande af nya elementarskolan, egde ett annat förhållande rum. Då de alltsedan 1867 icke af bildhuggaren användts, vore de tydligen ej längre behöfliga såsom en del af hans boställe, hvilket äfven dem förutan syntes omfatta tillräckligt utrymme. De borde fördenskull från bostället afskiljas och af Kongl. Maj:t för annat ändamål disponeras.

Den nu gällande staten för akademien för de fria konsterna upptager följande aflöningsförmåner: för en hvar af de båda lärarne i figurteckning och målning, lön: kronor 2,000 och tjänstgöringspenningar 2,000 kronor samt 2 ålderstillägg hvarterda å 400 kronor, eller tillhoppa 800 kronor, hvadan sålunda högsta aflöningen utgör 4,800 kronor. Läraren i högre byggnadskonst har enahanda aflöningsförmå-

ner. Läraren i modellstudium (i regel äfven statybildhuggare) åtnjuter deremot i kontant aflöning 2,000 kronors lön, 1,000 kronor tjänstgöringspenningar samt 2 ålderstillägg å tillhopa 600 kronor, eller 300 kronor hvardera. Den sistnämnde lärarens kontanta aflöning kan således högst uppgå till 3,600 kronor, eller 1,200 kronor mindre än de tre öfriges. I stället åtnjuter han förmånen af bostad samt atelier i statens hus, hvarjemte den siste innehafvaren af tjensten haft inkomsten, 1,500 kronor, af de till nya elementarskolan uthyrda lägenheterna, till följd hvaraf den kontanta aflöningen i sjelfva verket, under förutsättning att de båda ålderstilläggen intjenats, uppgått till 5,100 kronor. Enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle nu läraren i modellstudium (statybildhuggaren) med afseende på kontanta aflöningsförmåner likställas med de tre öfrige lärarne och således erhålla i lön 2,000 kronor, i tjänstgöringspenningar 2,000 kronor och i ålderstillägg (2 å 400 kronor) 800 kronor eller tillhopa högst 4,800 kronor, hvaremot rättigheten att uppbära den nyssberörda hyresersättning skulle upphöra.

Utskottet anser visserligen — i likhet med hvad af Riksdagen i dess ofvanberörda skrifvelse af den 26 mars 1886 ock antyds — att statybildhuggaren bör genom åtnjutande af fri bostadslägenhet och atelier erhålla någon förmån framför öfrige lärare vid akademien, men kan dock icke undgå att finna värdet af denna förmån så stort, att den kontanta aflöningen utan olägenhet kan något nedsättas under hvad Kongl. Maj:t föreslagit; och föreställer sig utskottet, att följande kontanta aflöningsförmåner skulle vara tillräckliga för statybildhuggaren:

Lön kronor 2,000, tjänstgöringspenningar kronor 1,500 samt 2 ålderstillägg å 400 kronor hvardera.

Beträffande användandet af den frånskilda lägenheten lär den böra, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, för statens räkning disponeras eller ock uthyras.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

att Riksdagen må:

a) — under vilkor att vissa, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 25 april 1887 närmare angifna lägenheter i kronans egendom n:o 1 i kvarteret Beridarebanan, hvilka lägenheter hittills utgjort en del af den åt en professor, lärare i modellstudium vid det under akademiens inseende ställda läroverk, tillika bildhuggare, upplåtna bostad, vid 1887 års slut upphöra att dertill användas och i stället af Kongl. Maj:t för annat ändamål disponeras eller uthyras —

medgifva, att bemälde tjensteinnehafvare må från och med år 1888 årligen, förutom bostad och atelier, åtnjuta: lön 2,000 kronor och tjenstgöringspenningar 1,500 kronor äfvensom ålderstillägg sålunda, att efter fem års väl vitsordad tjenstgöring lönen kan ökas med 400 kronor och efter tio års dylik tjenstgöring med ytterligare 400 kronor; samt

b) vid bifall till hvad i *mom. a)* föreslagits och jemte det Riksdagen förklarar ålderstilläggen böra utgå af åttonde hufvudtitelns förslagsanslag: »ålders-tillägg», bevilja förhöjning i anslaget till akademien, nu 60,800 kronor, med 500 kronor till 61,300 kronor.

Ang. ifrågasatt omflyttning af anslag från konstakademien till nationalmuseum.

14:o) I en inom Andra kammaren väckt motion (n:o 119) har herr *J. H. G. Fredholm* under åberopande af de skäl, som anförts i en af honom i sistlidne januari månad väckt motion (n:o 126) föreslagit, att Riksdagen måtte af de på akademiens för de fria konsterna stat uppförda anslag öfverflytta följande poster:

1 resestipendium	3,000 kronor
5 konstnärarfvoden	3,000 »
bidraget till skandinaviska konstnärsföreningen i Rom ...	600 »
	eller sammanlagdt 6,600 kronor

till det på nationalmusei stat uppförda reservationsanslag, som utgår till inlösen af lefvande svenska konstnärers arbeten, så att detta anslag måtte höjas från nu utgående 6,000 kronor till 12,600 kronor.

Af den vidlyftiga motiveringen till detta förslag framgår, att här en fråga bragts å bane, som är af vida större omfattning än förslaget i och för sig synes innebära. Det skulle nemligen, om det bifölles, utgöra första steget på en väg, hvars slutliga mål är en omhvälfning i sättet att främja utbildningen i vårt land af konstnärer i ifrågavarande konstarter. På grund häraf och då genom de nya stadgar för akademien, hvilka med sistlidne maj månad börjat tillämpas, en del af de anmärkningar, motionären framställt, förlorat sin betydelse, så att t. ex. tiden för innehafvande af konstnärarfvoden lär hafva inskränkts och äfven andra förändringar vidtagits, ka utskottet ej understödja motionen.

Slutligen vill utskottet framhålla, att, om också de medel, som för närvarande stå till buds för inköp för statens räkning af svenska konstverk, stundom visa sig knappa, det likväl svårligen kan anses välbetänkt att öka dessa medel genom att indraga ett af de tre rese-

stipendierna för konstnärselever, som staten nu lemnar. Ty af dessa stipendier är ett afsedt för målare, ett för skulptörer och ett för arkitekter, hvadan alltså finnes endast ett statsstipendium å 3,000 kronor för en hvar af de konstgrenar, i hvilka vid akademiens läroverk lemnas undervisning.

Under åberopande af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att herr Fredholms förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Naturhistoriska riksmuseum.

15:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att, för höjande af årsanslaget, 2,200 kronor, till ritningars utförande, nuvarande anslaget till museum, 66,550 kronor, måtte ökas med 2,600 kronor till 69,150 kronor.

Ang. förhöjning i årsanslaget till ritningars utförande.
[14.]

Hänvisande till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 32—35) anförts till stöd för detta anslagsbehof, får utskottet anmärka att, då behofvet af medel till utförande af ifrågavarande slags ritningar betydligt vexlar under olika år, en så stor förhöjning i årsanslaget, som Kongl. Maj:t på vetenskapsakademiens framställning äskat, icke synes vara oundgängligen nödig. Skulle för ett eller annat år behöfvas särskilda medel till ritningar, lär akademien väl icke sakna tillgångar att dertill tillfälligtvis användas. Ett ökad anslag af 1,000 kronor från statsverkets sida synes utskottet böra vara tillräckligt och får utskottet därför hemställa,

att Riksdagen må endast på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen beviljar förhöjning med 1,000 kronor i naturhistoriska riksmuseets *årsanslag till ritningars utförande* och således höjer museets anslag, nu utgörande 66,550 kronor till 67,550 kronor.

Fattigvården i Stockholm och landsorten.

16:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 35—39) derom anförts, hemställer utskottet,

Ang. indelningersättningar.
[15.]

att Riksdagen, med uteslutande af det under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: ersättningar» uppförda anslag, 320 kronor, må höja anvisningen i kontant från 9,270 kronor till 9,564 kronor, eller med jemnt 294 kronor; deraf såsom indelningsersättning till Tryserums fattigvård 93 kronor 72 öre och till Visingsö församlings fattige 200 kronor; hvarigenom anslagstiteln i dess helhet minskas med 26 kronor.

Lasarets underhåll.

Ang. indelningersättning vid Danviks hospital.
[16.]

17:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att den till Dauviks hospital hittills efter medelmarkegångspris jemte forsellön utgående indelningsersättning måtte från och med år 1888 utbytas mot ett hospitalet tillkommande årligt belopp af 3,670 kronor.

Utskottet får, med anledning häraf och under hänvisning till hvad i statsrådsprotollet (sidd. 39—40) anförts, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Ang. indelningersättningar till Medevi lasarett m. fl.
[17.]

18:o) Vidare hemställer Utskottet,

att Riksdagen, med bifall till derom af Kongl. Maj:t gjord framställning, må *dels* besluta att indelningsersättningar till Medevi lasarett, Vrigstads hospital och Odensvi socken samt ersättning till Köpings hospital för afskrifna kvarrärntor från och med år 1888 skola utbytas mot följande årliga belopp, nemligen 304 kronor 16 öre till Medevi lasarett, 276 kronor till Vrigstads hospital, 58 kronor 58 öre till Odensvi socken och 168 kronor 49 öre till Köpings hospital, eller sammanräknadt 807 kronor 23 öre, *dels* ock för hela anslagstiteln beräkning i helt krontal utföra anslaget till dessa indelningsersättningar med 808 kronor.

Ang. minskning af förslagsanslaget till lasarets underhåll.
[18.]

19:o) Under förutsättning af bifall till hvad i punkterna 17:o) och 18:o) här ofvan föreslagits, får utskottet under denna anslagstitel slutligen hemställa,

att, derest hvad i punkterna 17:o) och 18:o) föreslagits varder bifallet och anvisningen i kontant, nu 36,325 kronor, således höjes med 4,478 kronor till 40,803 kronor, det under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag: ersättningar» uppförda anslag om 6,280 kronor må nedsättas till 1,500 kronor, hvarigenom anslagstiteln i dess helhet minskas med 302 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

20:o) Beträffande de i nu gällande riksstat uppförda ordinarie anslag, som ej här ofvan blifvit särskildt omförmälda, har Kongl. Maj:t ej föreslagit annan ändring, än att förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* måtte höjas med 252 kronor, eller från 22,146 kronor till 22,398 kronor.

Ang. öfriga ordinarie anslag.
[19.]

Utskottet hemställer,

att alla här ofvan ej särskildt omförmälda ordinarie anslag å åttonde hufvudtiteln må till oförändrade belopp uppföras i riksstaten för år 1888; dock att i anslaget till *skrifmaterialier och expenser ved m. m.* må få göras den jemkning, som till jemnande af hufvudtitelnas slutsumma kan varda erforderlig.

Extra anslag.

För *tillfälliga behof*, hänförliga till åttonde hufvudtiteln, hafva följande framställningar blifvit gjorda.

Riksarkivet.

21:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia, må för år 1888, i likhet med hvad förut för flera år egt rum, anvisa ett extra anslag af 3,000 kronor.

Ang. anslag till utgifvande i tryck af för fäderneslandets historia viktiga handlingar.
[20.]

22:o) Vidare och på grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må af det till uppförande af en *tillbyggnad för riksarkivet* å dess nuvarande tomt och

Ang. anvisande af beviljadt anslag för tillbyggnad till riksarkivet.
[21.]

en del af riksgäldskontorets redan beviljade anslaget å 575,000 kronor på extra stat för år 1888 anvisa 75,000 kronor.

Nationalmuseum.

Ang. anslag till statens konstindustriella samlingar.
[22].

- 23:o) Utskottet hemställer,
att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må för år 1888, i likhet med hvad förut egt rum, bevilja ett extra anslag af 4,000 kronor för vård, underhåll och tillökning af *statens konstindustriella samlingar*.

Lifrustkammaren.

Ang. anslag till lifrustkammaren.
[23].

- 24:o) Utskottet hemställer,
att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad förut egt rum, må på extra stat för år 1888 anvisa ett anslag å 5,800 kronor för tillsyn, underhåll och vård af *lifrustkammarens samlingar m. m.*

Domkapitlens expeditioner.

Ang. anslag för löneförbättring åt tjänstemännen vid domkapitlens expeditioner.
[24].

- 25:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning får utskottet hemställa,
att Riksdagen, i likhet med hvad förut under flere år egt rum, må anvisa på extra stat för år 1888 ett anslag af 3,716 kronor för tillfällig löneförbättring åt *tjänstemännen vid domkapitlens expeditioner*.

Domkyrkorna i Upsala och Skara.

Ang. anvisande af en del af beviljad anslag till restaurering af två domkyrkor.
[25].

- 26:o) Utskottet hemställer,
att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t äskat och föreslagit, må af redan beviljade anslag anvisa på extra stat för år 1888:
a) till fortsättande af restaureringsarbetena å *Upsala domkyrka* 70,000 kronor; och
b) till fortsättande af restaureringsarbetena å *Skara domkyrka* 35,000 kronor.

Universiteten.

Ang. anslag till språkvetenskapliga seminarier m. m.
[26].

- 27:o) Utskottet hemställer,
att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t

föreslagit, må för år 1888 anvisa följande extra anslag, nemligen:

a) till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala 3,000 kronor;

b) till det språkvetenskapliga seminariet i Lund 2,950 kronor;

c) till det matematiska seminariet i Upsala 1,500 kronor; och

d) till det matematiska seminariet i Lund 1,000 kronor.

28:o) Till förändring af Carolina-rediviva-byggnaden i Upsala har KONGL. MAJ:ET äskat ett anslag af 350,000 kronor samt att deraf 90,000 kronor måtte anvisas att utgå under år 1888.

Ang. anslag till förändring af bibliotekshuset i Upsala.
[27].

På grund af den utredning, som till statsrådsprotokollet (sid. 47—57) lemnats angående detta anslagsbehof, måste det anses vara ådaga-
lagdt, att den nuvarande biblioteksbyggnaden i Upsala i nu befintligt skick icke är egnad att tillgodose de kraf, som med fog kunna ställas på en sådan byggnad. Till följd häraf läres det vara nödvändigt att sådana förändringar af bibliotekshuset så fort ske kan vidtagas, att biblioteket sättes i stånd att motsvara de anspråk, som kunna och böra ställas på en institution af ifrågavarande art.

Härom torde någon större meningsskiljaktighet icke råda, men ur ekonomisk synpunkt gifver förslaget anledning till betänkligheter. Från statsverket har nemligen till nya byggnader eller förändringar af äldre sådana vid universitetet i Upsala under de sist förflutna tio åren anvisats anslag till belopp af mer än en million kronor och nu ifrågasättes att på en gång bevilja ytterligare en betydlig summa för byggnadsarbeten vid Upsala universitet. Enligt utskottets uppfattning kan och bör vid nämnda universitet med dess jämförelsevis rikliga tillgångar större byggnadsföretag, sådana som det nu förevarande, göras beroende af tillskott från universitetets sida. Hushållningen med universitetets egna medel kan icke af Riksdagen kontrolleras, enär Riksdagen först sedan utgifterna blifvit gjorda eller dispositioner af dessa medel skett kan derom erhålla kännedom; och får utskottet i sammanhang härmed erinra om följande. Till det statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden den 8 januari 1877, hvilket såsom bilaga (n:o 7) åtföljde statsverkspropositionen till 1877 års Riksdag, hvori till uppförande af nytt universitetshus i Upsala äskades 740,000 kronor, har (sid. 113), i fråga om universitetes förmåga att af egna medel bi-

draga till dessa kostnader, anförts, hurusom det akademiska konsistoriet åberopat en vid dess framställning fogad, af drätselnämnden verkställd utredning angående universitetets finansiella förhållanden, och särskildt angående ställningen af universitetets reservfond, till hvilken inginge det belopp, hvarmed inkomsterna för hvarje år kunde öfverstiga utgifterna; och utgjorde detta belopp efter en för år 1875 gjord beräkning 6,075 kronor 77 öre. Denna fond, som på grund af § 166 af universitetets gällande statuter borde användas till de i universitetets stat icke förutsedda eller mera tillfälliga behof, kunde uppenbarligen icke åtaga sig hvarken att lemna något kapitaltillskott för uppförandet af den föreslagna nybyggnaden eller att förränta och amortera någon del af kostnaden för densamma.

Kongl. Maj:ts framställning om medel för universitetsbyggnaden blef på det sätt af 1877 års Riksdag bifallen, att Riksdagen till uppförande af nytt universitetshus i Upsala beviljade ett anslag å 740,000 kronor samt deraf anvisade ett belopp af 150,000 kronor att utgå under år 1878, med vilkor att, utan vidare anslag af statsmedel, universitetets behof af en större samlings-sal för lärare och lärjungar, erforderliga föreläsningssalar och samlingsrum för fakulteterna kunde blifva tillgodosedt.

Erfarenheten har visat, att universitetets förmåga att bidraga till kostnaderna för det numera fullbordade universitetshuset väsentligt underskattats. Ty enligt meddelande i den af 1885 års revisorer af statsverket afgifna berättelsen hade universitetsbyggnaden till den 1 september 1885 kräft utgifter till belopp af sammanlagdt 1,011,287 kronor 92 öre, för bestridande af hvilka utgifter utan upplåning från universitetets sida följande tillgångar förefunnits och användts, nemligen:

År.	Anslag af Riksdagen.	Bankräntor.		Anslag af universitetets reservfond.		Summa.	
1878	150,000	—	—	—	—	150,000	—
1879	100,000	—	4,304	39	26,000	130,304	39
1880	150,000	—	7,014	43	—	157,014	43
1881	100,000	—	5,831	22	21,494	127,325	32
1882	120,000	—	5,951	22	5,874	131,825	49
1883	120,000	—	4,670	27	29,451	154,121	83
1884	—	—	2,146	04	13,474	15,620	91
1885	—	—	278	22	300	578	22
Summa	740,000	—	30,195	79	96,594	866,790	59

De i denna tabell upptagna tillgångarne hafva understigit utgifterna med 144,497 kronor 33 öre, men sedan Kongl. Maj:t enligt bref den 2 februari 1886 medgifvit, att universitetet finge upptaga ett lån å 300,000 kronor, för hvars förräntande och amortering universitetets nu gällande, af Kongl. Maj:t den 13 november 1885 fastställda stat upptager en post å 13,500 kronor, hafva medel beredts att utan statsverkets betungande betäcka icke allenast ofvannämnda brist utan äfven öfriga utgifter för det nya universitetshuset.

Ofvanberörda revisionsberättelse gifver ock vid handen, att universitetets reservfond ingalunda uttömts genom de betydliga tillskotten till universitetshuset, utan att tillgångar funnits i densamma äfven till bestridande af kostnader för ett par andra nybyggnader. Från reservfonden har nemligen intill ofvannämnda dag utgifvits dels 6,951 kronor 78 öre till anatomiska institutionens byggnad och dels 6,000 kronor till meteorologiska institutionshuset.

Till den förra af sistnämnda byggnader har Riksdagen beviljat 140,000 kronor, men den senare är helt och hållet bekostad af universitetet med bidrag af enskildes gåfvomedel, de senare till sammanlagdt belopp af 10,000 kronor.

Då, enligt hvad denna redogörelse gifver vid handen, Upsala universitet förfogar öfver betydliga tillgångar, som möjliggjort stora tillskott till allehanda nybyggnader, till hvilka statsanslag i senare tider utverkats, kan det icke anses annat än lämpligt, att Riksdagen, vid beviljande af medel till nya byggnadsföretag till universitetets gagn, förvissar sig om bidrag från universitetets sida, så att statsverket icke öfver höfvan betungas med de dryga utgifterna.

Kostnaden för de ifrågasatta förändringarna å bibliotekshuset har beräknats till 350,000 kronor; och synes denna kostnadssumma vara väl hög, då åtminstone en del af de i kostnadsförslaget utförda poster torde kunna beräknas något lägre än som skett. Sålunda borde, med hänsyn till nu gällande pris å materialier och arbete, vissa nedsättningar kunna göras, samt dessutom i vissa fall minskning i kostnader kunna åstadkommas derigenom att ett mindre dyrbart material begagnas, än kostnadsförslaget upptager; härvid dock naturligtvis förutsatt, att byggnadens ändamålsenlighet och trygghet mot eldfara icke i något afseende uppoffras. Uppskof med en del nu beräknade kostnader kan ock beredas derigenom, att en del inredningsarbeten, såsom hyllor m. m., med hvilka skola tillgodoses först längre fram uppstående behof, icke utföras nu, utan först framdeles i mån som behofvet uppstår. Sådan minskning i de kostnader, som inom de närmaste åren erfordras, torde

äfvén påkallas deraf, att universitetets bidrag möjligen kan behöfva fördelas på något längre tid.

Beträffande beloppet af statens bidrag till förändringarne i Carolina-rediviva-byggnaden anser utskottet detta lämpligen kunna bestämmas till 200,000 kronor, att användas med vilkor, att universitetet af egna eller eljest utan statsverkets betungande anskaffade medel bereder tillgång till hvad utöfver statsbidraget erfordras till de föreslagna arbetenas utförande.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning endast på det sätt må af Riksdagen bifallas, att Riksdagen — till utförande, i öfverensstämmelse med den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 25 april 1887 angifna plan, af förändring af Carolina-rediviva-byggnaden i Upsala — må bevilja ett bidrag af statsmedel till belopp af 200,000 kronor och deraf på extra stat för år 1888 anvisa en fjerdedel, eller 50,000 kronor; dock under vilkor att universitetet af egna eller eljest anskaffade medel bereder tillgång till bestridande af alla de kostnader, hvilka, utöfver statsbidraget, blifva för ändamålet behöfliga.

Ang. anslag
till särskildt
arfvode åt
docenten i
Lund S.
Söderberg.
[28.]

29:o) Till särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg under i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 25 april 1887 angifna vilkor har Kongl. Maj:t äskat ett belopp af 2,000 kronor.

Af statsrådsprotokollet (sid. 57--59) inhemtas, bland annat, att docenten Söderberg, hvilken sedan år 1875 varit amanuens vid universitetets historiska museum, under en längre tid utöfvat en synnerligen förtjenstfull verksamhet vid nämnda museum, hvars arkeologiska samlingar han vårdat och ordnat; att han, utom amanuensarfvode (500 kronor årligen), intill 1887 års slut innehade ett docentstipendium (1,500 kronor årligen); men att detta enligt gällande föreskrifter komme att upphöra vid årets slut, då han måste se sig om efter annan verksamhet, i fall ersättning för docentstipendiet ej kunde honom beredas.

Utskottet finner visserligen genom hvad i frågan anförts vara ådagalagdt, att det vore menligt, om docenten Söderbergs väl vitsordade verksamhet vid det historiska museet nu skulle afbrytas och anser därför skäl vara för handen att bevilja åtminstone någon del af den ersättning, Kongl. Maj:t äskat, på det docenten Söderberg

må kunna fortfarande egna sig åt museet och dess utveckling och ordnande; men beloppet af denna ersättning synes dock, vid det förhållande, att det docentstipendium, Söderberg nu innehar och vid årets slut måste afstå, endast utgör 1,500 kronor, samt att fråga ej är att han skall afstå äfven från amanuensarfvodet, kunna till 1,500 kronor nedsättas.

Under åberopande häraf hemställer alltså utskottet,

att Riksdagen må på det sätt bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen såsom särskildt arfvode åt docenten Söderberg för år 1888 anvisar ett extra anslag af 1,500 kronor, med vilkor att Söderberg fortfarande under nämnda år eignar sin tjänst åt historiska museet och för detsamma utför det arbete, som det mindre konsistoriet på förslag af museets föreståndare finner skäl bestämma.

30:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 60 och 61) anförts, hemställer Utskottet,

Ang. anslag till anskaffande af vissa instrument.

[29.]

att Riksdagen må, till anskaffande af instrument för den *fysiska institutionen* vid universitetet i Lund, anvisa för år 1888 ett extra anslag af 15,000 kronor.

31:o) För hvarterdera året 1886 och 1887 har Riksdagen anvisat extra anslag å 1,500 kronor till arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund. Och enär enahanda arfvoden fortfarande behöfvas, får utskottet hemställa,

Ang. anslag till arfvoden åt extra biträden vid biblioteket i Lund.

[30.]

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må anvisa för år 1888 ett extra anslag af 1,500 kronor till arfvoden åt *extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund*.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

32:o) Utskottet hemställer,

Ang. anslag till arfvode åt en amanuens

[31.]

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad under de

senare åren skett, må anvisa på extra stat för år 1888 ett anslag å 900 kronor till beredande af *arfvode åt en amanuens* vid institutets gynekologiska klinik.

Ang. anslag till betäckande af brist i det s. k. allmänna materialanslaget.

[32.]

33:o) Till *betäckande af brist* för åren 1886 och 1887 å karolinska mediko-kirurgiska institutets s. k. allmänna materialanslag har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 12,000 kronor.

Angående skälen till denna framställning får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet (sid. 15—17).

Ehuru utskottet icke förbiser det ur statsregleringssynpunkt betänkliga deri, att af Riksdagen anvisade anslag öfverskridas, synas dock i förevarande fall omständigheterna vara sådana, att särskilda medel till betäckande af den uppkomna bristen böra beviljas. Det kan nemligen antagas, att, sedan uppmärksamheten fästs å den förelupna oegentligheten i institutets medelsförvaltning, ett upprepande deraf icke skall förekomma.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, till betäckande af brist för åren 1886 och 1887 å institutets s. k. allmänna materialanslag, må anvisa ett extra anslag för år 1888 af 12,000 kronor.

Ang. anslag till en medicinskt-pediatrik klinik.

[33.]

34:o) Till en medicinskt-pediatrik klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 1,800 kronor.

Beträffande detta anslagsbehof har till statsrådsprotokollet (sid. 62) anförts följande:

Vid 1886 års riksdag anvisades, på Kongl. Maj:ts framställning, till en medicinskt-pediatrik klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn ett extra anslag för innevarande år af 1,800 kronor, hvaraf 900 kronor voro afsedda till arfvode åt en amanuens och 900 kronor till aflöning åt en sjuksköterska samt till sjuklokalernas rengöring m. m. I den redogörelse, som af lärarekollegiet lemnades angående behofvet af denna klinik, och hvilken redogörelse låg till grund för Kongl. Maj:ts framställning hos Riksdagen, erinrade lärarekollegiet, bland annat, hurusom det vore synnerligen viktigt, att det rikhaltiga material, nämnda sjukvårdsanstalt erbjöde, särskildt af sjuka inom den mera framskridna barnåldern, hvilka nästan alls icke vore representerade vid allmänna barnhusets klinik, tillgodogjordes den kliniska undervisningen. Sedan sjukvårdsanstaltens styrelse numera medgifvit

förlängning tills vidare af det institutet lemnade tillståndet att vid anstalten hålla pediatrik klinik mot samma vilkor som förut och med ömsesidig uppsägningstid af ett halft år, hade lärarekollegiet anhållit, att för fortsatt uppehållande af ifrågakvarande klinik vid nämnda sjukvårdsanstalt måtte jemväl för år 1888 anvisas enahanda anslag, eller 1,800 kronor.

Då sjukvårdsanstaltens styrelse medgifvit, att klinisk undervisning fortfarande får meddelas vid anstalten, finner utskottet sig böra tillstyrka Kongl. Maj:ts förslag samt hemställer därför,

att Riksdagen må anvisa ett extra anslag för år 1888 af 1,800 kronor, att användas till en *medicinskt-pediatrik klinik* vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

35:o) Till en *poliklinik för barnsjukdomar* har Kongl. Maj:t under denna anslagstitel slutligen äskat ett extra anslag af 2,800 kronor, och har till statsrådsprotokollet (sid. 62—64) redogjorts för detta anslagsbehof; af hvilken redogörelse bland annat framgår följande.

Ang. anslag till en poliklinik för barnsjukdomar.

[34.]

Allt sedan år 1851 hade i samband med allmänna barnhuset i Stockholm varit anordnad en särskild *poliklinik*, å hvilken kostnadsfri läkarevård lemnats sjuka barn, boende utom barnhuset. Ursprungligen afsedd för de i hufvudstaden utackorderade barnhusbarnen, kom denna anstalt snart att utsträcka sin verksamhet äfven till andra sjuka barn inom hufvudstaden, och det dröjde ej länge, innan den omfattades af allmänhetens allt mer stigande förtroende. Enligt en ur barnhusets årsberättelser gjord sammanställning dels af antalet sjuka barn, som under åren 1854—1883 besökt denna poliklinik, och dels af antalet besök, som under samma tid derstädes gjorts af ifrågakvarande sjuka barn, framginge, att det förra antalet uppgått till 43,766 och det senare till omkring 179,600.

Toge man härvid i betraktande, att med denna institution städe afsetts att lemna ej blott medicinska föreskrifter rörande de ditförda barnens sjukbehandling utan äfven noggranna hygieniska föreskrifter rörande barnens vård i allmänhet, så låge det i sakens natur, att en sådan, tusentals barn omfattande verksamhet varit af mycket stor vikt för sjuk- och helsovården inom barnåldern i hufvudstaden och medelbart i vida kretsar deromkring. Men denna omfattande verksamhet hade också haft en annan icke mindre ingripande betydelse genom det material, den lemnat den medicinska undervisningen och den medicinska forskningen på detta viktiga område. Ingenstädes i vårt land hade

nemligen så rikliga tillfällen som å denna poliklinik erbjudit sig att studera barnålderns mångfaldiga och skiftande sjukdomsformer på deras mest olika stadier. Polikliniken, å hvilken nästan alla vårt lands nuvarande läkare under sin studietid tjenstgjort, hade derigenom lemnat en mäktig insats i hela vår nuvarande läkarebildning, och med vissnet kunde påstås, att i saknad af denna poliklinik den vigtiga gren af medicinen, som pediatriken utgjorde, aldrig skulle ernått den utveckling, den nu hos oss egde, och att utan en sådan poliklinik undervisning i barnsjukdomarne vid institutet icke kunde i våra dagar meddelas i den omfattning och på det sätt, som vetenskapens nuvarande ståndpunkt kräfde.

Ett förhållande hade emellertid inträffat, som gjorde, att den ofvan omförmälda polikliniken i sin förutvarande form måste upphöra. Det torde nemligen icke vara tänkbart att förlägga polikliniken till det afläggse, vid Norrtullsgatan n:o 14 i en ännu föga bebyggd utkant af Stockholm belägna nya barnhuset, utan att på samma gång det med polikliniken afsedda ändamålet skulle så godt som förfelas. Skulle polikliniken fortfarande kunna ega bestånd och göra samma nytta som den hittills gjort, så vore det nödigt, att den blefve förlagd i en tätare befolkad trakt, helst en fattig sådan. Med erkännansvärdt tillmötesgående hade väl barnhusdirektionen, för att ej framkalla en allt för häftig rubbning i bestående förhållanden, lemnat ett anslag för en gång af 3,000 kronor till bestridande af de mest trängande utgifterna för en pediatrik poliklinik under år 1886. Derigenom och genom af Stockholms stad lemnadt bidrag hade för nyssnämnda år möjliggjorts upprättandet af en dylik institution i samma trakt af staden, der det gamla barnhuset var beläget. Men direktionen hade bestämdt förklarat sig efter samma års slut icke vidare komma att medverka för detta ändamål, som icke kunde anses ligga inom det egentliga området för barnhusets verksamhet.

Redan under år 1885 förevar, med anledning häraf, inom lärarekollegiet fråga om vidtagande af åtgärder till beredande af statsanslag för upprättande af en ny pediatrik poliklinik för institutet. Med hänseende emellertid till denna anstalts dubbla mål, att å ena sidan gagna barnsjukvården i Stockholm och å den andra bilda ett nödvändigt underlag för den medicinska undervisningen, ansåg sig lärarekollegiet icke kunna med hopp om framgång framställa anspråk på statsbidrag förr än det visat sig, i huru stor omfattning staden vore villig att, med hänseende till de förmåner densamma af dylik institution komme att åtnjuta, för sin del bidraga till dess underhåll. Till följd häraf afläts till Stockholms stads helsovårdsnämnd en skrifvelse, hvaruti på grund af upprättade kostnadsförslag, slutande för lokalens ordnande å 2,860

kronor och för anstaltens årliga underhåll å 5,576 kronor, begärdes, att det förstnämnda beloppet i dess helhet och det senare, till hvilket staten syntes böra bidraga med hälften, till den återstående delen, eller med 2,800 kronor, måtte af staden beviljas. På helsovårdsnämndens tillstyrkan anslogo och stadsfullmäktige det för lokalens ordnande äskade beloppet och stälde jemväl för år 1886 erforderliga medel till nämndens förfogande för anstaltens underhåll. Innan lärarekollegiet erhöll officiel del af det fattade beslutet, var likväl tiden så långt framskriden, att någon framställning i ärendet till 1886 års Riksdag ej kunde ifrågasättas.

Enligt hvad stadsfullmäktiges förhandlingar i frågan gifva vid handen, hafva stadsfullmäktige beviljat anslag till den ifrågavarande polikliniken (belägen vid Tegnérsgatan) under vilkor, att staten till denna poliklinik tillsköte samma belopp som kommunen, eller 2,800 kronor. Det förslag till stat för årliga kostnaden för polikliniken, som af stadsfullmäktige pröfvats, är af följande innehåll:

Hyra för lokal af 7 rum och kök	2,000: —
(ett rum för en assistent, ett för ensköterska, två till vänt- rum för allmänheten, ett s. k. afklädningsrum, ett mindre expeditionsrum, ett större dito, der klinik kan hållas.)	
Ved kr. 280, gas och vatten kr. 120	400: —
Skurning och städning	200: —
Tvätt 1 1/2 lispund i veckan à 2 kr. pr lispund	156: —
Till underhåll af linneförrådet	50: —
Till underhåll och nyanskaffning af instrument och under- visningsmateriel	200: —

Apoteksvaror:

Reagentier, lampsprit o. d.	10: —
Medikamenter till användning på stället till skölj- ningar, penslingar, toucheringar samt desin- fektionsmedel	250: —
Förbandsartiklar till dagligen förekommande smär- re operationer	200: —
	460: —

Skrifmaterialier:

3,000 journalblanketter kr. 60, 3,000 nummerkort kr. 25, registerböcker 15, receiptblanketter kr. 30, öfriga skrit- materialier kr. 20	150: —
Öförutsedda utgifter för möblernas underhåll m. m.	50: —

Transport kronor 3,666: —

	Transport kronor 3,666: —
Tryckning af årsberättelse	150: —
Ett skrifbiträde	360: —
En assistentläkare	900: —
En sköterska	500: —
	<hr/> Summa kronor 5,576: —

Med afseende å vigten af att befrämja den del af den medicinska undervisningen som afser sjukvården af barn, och då genom den föreslagna anordningen de yppersta läkarekrafter, som torde stå till buds, blifva polikliniken tillförsäkrade samt med hänsyn jemväl dertill att meddelandet af undervisning vid polikliniken kan komma att medföra särskilda kostnader och vissa olägenheter, har utskottet ansett sig böra förorda bifall till Kongl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att Riksdagen må anvisa ett extra anslag för år 1888 af 2,800 kronor till en poliklinik för barnsjukdomar.

Allmänna läroverken.

Ang. anslag till löneförbättring vid de allmänna läroverken.
[35].

36:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen, till löneförbättring åt lärarne vid de allmänna läroverken efter samma grunder som för innevarande år, måtte för år 1888 anvisa ett extra anslag af 336,975 kronor.

Anslag till detta ändamål beviljades första gången af 1882 års Riksdag med anledning af Kongl. Maj:ts proposition den 7 januari 1882 (n:o 17), angående löneförbättring åt lärare vid de allmänna läroverken och vissa pedagogier, högre lärarinneseminariet samt folkskolelärareseminarierna. I det såsom bilaga vid denna proposition fogade statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden var intagen en redogörelse för de löneförmåner, som då åtnjötos af lärarne, nemligen: *rektorer: vid de högre allmänna läroverken 4,500 kronor och efter tio års tjänstgöring såsom rektor vid sådant läroverk 5,000 kronor; vid de femklassiga läroverken i Stockholm 4,000 kronor; vid de öfriga femklassiga läroverken 3,500 kronor och efter 10 års tjänstgöring såsom rektor vid femklassigt läroverk 4,000 kronor; vid de treklassiga läroverken 3,000 kronor och efter 15 års tjänstgöring såsom ordinarie lärare 3,500 kronor; vid de tvåklassiga pedagogierna 2,500 kronor samt efter 15 års tjänstgöring i egenskap af ordinarie lärare 3,000 kronor*

och efter 20 års dylik tjenstgöring 3,500 kronor; *vid folkskolelärareseminarierna* 3,500 kronor samt efter 5 års tjenstgöring 4,000 kronor och efter 10 års tjenstgöring 4,500 kronor;

lektorer vid de allmänna läroverken och det högre lärarinneseminariet: 5 lönegrader å 2,500, 3,000, 3,500, 4,000 och 4,500 kronor, med uppflyttningsrätt från lägre till närmast högre lönegrad efter 5 års förnit och skicklighet vitsordad tjenstgöring;

adjunkter vid de högre allmänna läroverken, vid det högre lärarinneseminariet och vid folkskolelärareseminarierna: 5 lönegrader å 1,500, 2,000, 2,500, 3,000 och 3,500 kronor, med uppflyttningsrätt lika som lektorer;

kolleger vid de lägre allmänna läroverken och de tvåklassiga pedagogierna, lika med adjunkter;

de lärarinnor vid det högre lärarinneseminariet och vid folkskolelärareseminarierna, som äro likställda med adjunkter vid samma läroverk: samma aflöning som adjunkterne;

lärare vid de enklassiga pedagogierna 1,500 kronor;

musiklärare: vid de högre allmänna läroverken tre lönegrader å 750, 1,000 och 1,250 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till närmast högre lönegrad enligt samma grunder, som gälla för lektorer och adjunkter; *vid de femklassiga läroverken* 450 kronor; *vid de treklassiga läroverken* 300 kronor; *vid de tvåklassiga pedagogierna* 200 kronor; *vid folkskolelärareseminarierna* 750 kronor, hvilken aflöning dock numera är höjd till 1,000 kronor;

teckningslärare: vid de högre allmänna läroverken tre lönegrader å 1,000, 1,250 och 1,500 kronor, med uppflyttningsrätt enligt samma grunder som lektorer och adjunkter; *vid de femklassiga läroverken* 600 kronor; *vid de treklassiga läroverken* 300 kronor; *vid folkskolelärareseminarierna* tre lönegrader å 800, 1,000 och 1,200 kronor, med samma uppflyttningsrätt som teckningslärare vid de högre allmänna läroverken; hvarjemte samtliga teckningslärare ega rätt att efter vissa grunder åtnjuta särskildt arfvode för de undervisningstimmar, som åläggas dem utöfver ett visst antal i veckan;

gymnastiklärare: vid de högre allmänna läroverken tre lönegrader å 1,000, 1,250 och 1,500 kronor, med rätt till uppflyttning från lägre till högre lönegrad enligt samma grunder som lektorer och adjunkter; *vid de femklassiga läroverken* 600 kronor; *vid de treklassiga läroverken och de tvåklassiga pedagogierna* 300 kronor; *vid folkskolelärareseminarierna* 500 kronor, hvilket belopp dock nu är höjdt till 675 kronor;

hvertill borde läggas, att rektorerna vid de allmänna läroverken

och vid pedagogierna åtnjöte af vederbörande kommuner fri bostad eller hyresersättning, samt att rektor vid det högre lärarinneseminariet och de fleste rektorerna vid folkskolelärareseminarierna hade fri bostad i läroverkshusen.

Enligt Kongl. Maj:ts år 1882 gjorda förslag skulle, så vidt de högre och de femklassiga allmänna läroverken, folkskolelärareseminarierna samt det högre lärarinneseminariet anginge, löneförbättring beviljas enligt följande grunder:

a) i afseende å de *högre allmänna läroverken*:

att lärarne vid dessa läroverk skulle åtnjuta följande aflöning: *rektorer*: lönegrader 1) 3,500 kronor; 2) 4,000 kronor; tjänstgöringspenningar 1,500 kronor; *lektorer*: lönegrader 1) 2,100 kronor, 2) 2,600 kronor, 3) 3,100 kronor, 4) 3,600 kronor; tjänstgöringspenningar 1,400 kronor; *adjunkter*: lönegrader 1) 1,500 kronor, 2) 2,000, 3) 2,500 kronor, 4) 3,000 kronor; tjänstgöringspenningar 1,000 kronor; *musiklärare*: lönegrader 1) 1,000 kronor 2) 1,200, 3) 1,400 kronor; *gymnastiklärare*: lönegrader 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor; *teckningslärare*: lönegrader 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor;

att uppflyttning från lägre till högre lönegrad skulle medgifvas lärarne efter dittills gällande grunder; samt

att teckningslärare skulle vara skyldig tjänstgöra för lönen intill 16 timmar i veckan; att ytterligare tjänstgöringsskyldighet intill 4 timmar i veckan skulle kunna af eforus honom åläggas mot ersättning af 75 kronor för hvarje timme i veckan under helt läsår åt lärare i första och andra lönegraderna och af 100 kronor i tredje lönegraden; att i öfrigt de i kongl. cirkuläret den 18 maj 1878 meddelade bestämmelser rörande teckningslärare skola lända till efterrättelse;

b) i afseende å de *femklassiga läroverken*:

att lärarne vid dessa läroverk skulle aflönas sålunda: *rektorer vid läroverk i Stockholm*: lön 3,200 kronor och tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; *rektorer vid öfriga läroverk*: lönegrader 1) 2,700 kronor, 2) 3,200 kronor; tjänstgöringspenningar 1,300 kronor; *kolleger*: lika med adjunkter vid de högre allmänna läroverken; *musiklärare*: lön 500 kronor; *gymnastiklärare* och *teckningslärare*: lika med förutvarande aflöning;

att uppflyttning från lägre till högre lönegrad måtte medgifvas lärare efter då gällande grunder;

c) i afseende å *folkskolelärareseminarierna*,

att lärare och lärarinnor måtte uppbära följande aflöning: *rektorer*: lönegrader 1) 2,600 kronor, 2) 3,100 kronor, 3) 3,600 kronor; tjänstgöringspenningar 1,400 kronor; *adjunkter*: lika med adjunkter vid de allmänna läroverken; *lärarinnor med adjunktstjänstgöring*: lönegrader 1)

1,200 kronor, 2) 1,700 kronor, 3) 2,200 kronor, 4) 2,700 kronor; tjänstgöringspenningar 800 kronor; *musiklärare*: lönegrader 1) 1,200 kronor, 2) 1,400 kronor, 3) 1,600 kronor; *gymnastiklärare*: lönegrader 1) 800 kronor, 2) 1,000 kronor, 3) 1,200 kronor; *teckningslärare*: enligt gällande bestämmelser;

att uppflyttning till högre lönegrad måtte ega rum för öfningslärarne efter samma grunder som för öfningslärare vid de allmänna läroverken, samt för rektorer, adjunkter och lärarinnor efter samma grunder som hittills;

d) i afseende å *det högre lärarinneseminariet*:

att lärare och lärarinnor måtte åtnjuta aflöning sålunda: *lektorer* och *adjunkter*: lika med lektorer och adjunkter vid de allmänna läroverken; *ordinarie lärarinnor*: lönegrader 1) 1,200 kronor, 2) 1,700 kronor, 3) 2,200 kronor, 4) 2,700 kronor; tjänstgöringspenningar 800 kronor; och

att för uppflyttning till högre lönegrad gällande bestämmelser fortfarande skulle lända till efterrättelse.

Vidare borde bestämmas:

att tjänstgöringspenningarna skulle för alla lärare och lärarinnor, rektorerna undantagne, beräknas utgå för läsår eller för ett visst antal läsveckor; att de i rektorernes aflöning ingående tjänstgöringspenningar skulle beräknas utgå för kalenderår, men till olika belopp för läsåret och för ferierna, efter särskilda bestämmelser, som af Kongl. Maj:ts fastställdes; samt att tjänstgöringspenningarna icke finge af tjänstens innehafvare uppbåras under tjänstledighet, dock att, om rektor eller lektor, som vore domkapitelsledamot, endast åtnjöte ledighet från domkapitelsgöromålen, afdrag å tjänstgöringspenningarna icke skulle ske; och

att för rättighet att tillgodonjuta den förbättrade aflöning, som enligt förbemälda löne reglering komme lärare till del, skulle gälla som vilkor: 1) att lärare, som enligt hittills gällande stat vore berättigad till ersättning för indelt lön, skulle frånträda sin rätt till nämnda ersättning; 2) att nuvarande innehafvare af löner, i hvilka inginge afkomst af prebendehemman och lägenheter eller andra särskilda förmåner utom kontanta penningar, finge tillträda ifrågavarande löneförbättring endast under vilkor att, sedan en undersökning af dessa förmånens beskaffenhet samt uppskattning af deras ekonomiska värde egt rum, vara underkastade antingen förmånernas indragning till statsverket mot ersättning i penningar till det belopp, hvartill de vore i stat beräknade, eller den minskning i statsverkets löneanslag för tjänsten, som kunde i vederbörlig ordning varda beslutad, dock icke till större belopp än som motsvarade den löneförbättring, som löntagaren vid nu föreslagen

lönereglering kunde komma att vinna; 3) att den genom nådiga cirku-
lären den 20 mars 1858 och den 29 december 1860 stadgade skyldig-
het för visse lärare att, i händelse de genom inträffade förändringar
skulle finnas umbärlige, inträda i tjänstgöring vid annat läroverk helst
inom stiftet, skulle åligga äfven öfrige vid de högre och de femklassiga
allmänna läroverken anställde lärare intill dess de uppnått 45 års ålder;
samt 4) att lärare skulle vara skyldig att från tjänsten afgå med pen-
sion enligt de bestämmelser, som i sammanhang med denna lönereglering
fastställdes.

Slutligen borde ock stadgas, att hvarje lärare, som blefve ut-
nämnd till tjänst, med hvilken rätt till särskilda förmåner vore förenad,
skulle vara underkastad den minskning i aflöning från statsverket, som
Kongl. Maj:t framdeles kunde finna lämpligt besluta, till ett belopp
icke öfverstigande det, hvartill de i lönen ingående särskilda förmåner
efter skälig uppskattning sig belöpa.

Enligt det vid 1882 års statsverksproposition fogade statsråds-
protokoll öfver finansärenden den 9 januari 1882 angående inkomst-
beräkningen skulle, under förutsättning, att propositionen om lönereglering
vid läroverken bifölles och sålunda en särskild skolafgift komme
att erläggas af lärjungarne vid rikets allmänna läroverk och de två-
klassiga pedagogierna, en ny statsinkomst uppkomma, som borde i
riksstaten uppföras; och beräknades denna inkomst till 400,000 kronor
för år 1883.

För tillämpning af den föreslagna nya löneregleringen för lärare
vid de högre och de femklassiga allmänna läroverken, högre lärarinne-
seminariet och folkskolelärareseminarierna, enligt de i statsrådsproto-
kollet angifna grunder, äskade Kongl. Maj:t å ordinarie stat:

förhöjning af anslaget till de allmänna läroverken	
med.....	kronor 643,000: —
förhöjning af anslaget till högre lärarinneseminariet	
med.....	» 7,000: —
förhöjning af anslaget till folkskolelärareseminarierna	
med.....	» 66,600: —,

i hvilket sistnämnda belopp inginge 500 kronor till arfvoden åt teck-
ningslärare för extra tjänstgöring och 1,500 kronor till extra arfvoden
åt musiklärare.

På extra stat för år 1883 äskade Kongl. Maj:t dessutom för be-
redande af tillfällig löneförbättring åt lärare vid de treklassiga allmänna
läroverken och vid de två- och enklassiga pedagogierna anslag till be-
lopp af 50,500 kronor för de treklassiga allmänna läroverken och 21,000
kronor för pedagogierna.

Enligt skrifvelse den 21 maj 1882 (n:o 62 punkten 4:o) beslöt beträffande aflöningsfrågan Riksdagen — som emellertid erhållit meddelande, att på anförda grunder förändring borde ega rum i vissa af förestående af Kongl. Maj:t äskade anslagsbelopp, i det nemligen, enligt gjorda beräkningar, tillämpning af den föreslagna löneregleringen medförde anslagsbehof af, bland annat:

för de högre och de femklassiga allmänna läroverken	kronor 624,950: —	i stället för kronor 643,000: —
för de treklassiga läroverken	» 49,000: —	» » 50,500: —
för pedagogierna	» 17,500: —	» » 21,000: —
för det högre lärarinneseminarieret	» 8,000: —	» » 7,000: —

— att, för beredande af löneförbättring för lärarne vid de allmänna läroverken med tillämpning af de i statsrådsprotokollet vid Kongl. Maj:ts proposition angifna grunder, med hälften af de belopp, som blifvit af Kongl. Maj:t föreslagna, på extra stat för år 1883 anvisa såsom förhöjning i anslaget till de allmänna läroverken ett belopp af 336,975 kronor; hvaremot förslaget om tillökning i anslagen till högre lärarinneseminarieret och folkskolelärareseminarierna icke vann Riksdagens bifall.

Ej heller biföll Riksdagen Kongl. Maj:ts i ofvannämnda proposition af den 7 januari 1882 (n:o 17) framställda förslag om skolafgifter, hvadan här ofvan berörda inkomstpost å 400,000 kronor i skolafgifter icke å riksstaten uppfördes.

Anslag till löneförbättring åt lärarne vid de allmänna läroverken hafva sedermera till oförändrade belopp årligen af Riksdagen beviljats, och vid 1883 års riksdag uppfördes äfven i riksstaten för år 1884 följande då för första gången och sedermera årligen beviljade extra anslag:

till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarium	kronor 4,000: —
för tillfällig löneförbättring åt lärarne vid de en- och tvåklassiga pedagogierna	„ 8,750: —
tillsammans	kronor 12,750: —

Lägges härtill det belopp af 336,975 kronor, som beviljats till löneförbättring vid de allmänna läroverken, erhålles en summa af 349,725 kronor.

Om användningen af dessa medel för innevarande år har Kongl. Maj:t förordnat i cirkulär den 4 juni 1886, så lydande:

»Sedan Riksdagen i skrifvelse den 17 sistlidne maj angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel anmält, att Riksdagen i enlighet med Vår derom gjorda nådiga framställning, beviljat extra anslag å tillsammans 349,725 kronor för beredande åt lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken, högre lärarinneseminarier samt en- och tvåklassiga pedagogier af tillfällig löneförbättring jemväl under år 1887, hafve Vi funnit godt förordna, att nämnda anslag skola fördelas sålunda, att

rektor vid allmänt läroverk, högre lärarinneseminarier eller tvåklassig pedagogi erhåller 250 kronor;

lektor, adjunkt och kollega i första, andra, tredje eller fjerde lönegraden 500 kronor och i femte lönegraden 250 kronor;

lärarinna vid högre lärarinneseminarier i första, andra, tredje eller fjerde lönegraden 250 kronor;

lärare vid enklassig pedagogi 250 kronor;

musiklärare vid högre läroverk, hvilken uppbär lön i första lönegraden, 125 kronor, i andra lönegraden 100 kronor och i tredje lönegraden 75 kronor;

musiklärare vid femklassigt läroverk 25 kronor;

gymnastiklärare och teckningslärare vid högre läroverk, hvilken uppbär lön i första lönegraden, 100 kronor, i andra lönegraden 75 kronor och i tredje lönegraden 50 kronor.

De för rektorer, lektorer, adjunkter, kolleger, lärarinnor vid högre lärarinneseminarier och lärare vid enklassiga pedagogier bestämda lönetillägg skola betraktas såsom tjänstgöringspenningar, och bör tjänstgöringsskyldigheten anses omfatta för rektorer kalenderår, men för de öfrige läsår, beräknadt till 36 veckor; kommande utbetalning af lönetillägget dock icke att ega rum, när den, som erhållit tjänstledighet, under tiden skött och uppburit betalning för annat arbete i statens, kommunens eller enskildes tjänst.

Af hvad ofvan blifvit anfördt framgår, att det af Kongl. Maj:t äskade anslaget utgår såsom tillfällig löneförbättring åt de ifrågavarande lärarne, för hvilka någon löne reglering med fördelning af aflönningen i lön och tjänstgöringspenningar icke blifvit faststeld. I följd häraf och då det kan antagas, att förslag till nästa Riksdag kommer att aflåtas om ny organisation i vissa delar af de allmänna läroverken, lär någon förändring i nuvarande aflöningsförhållanden vid de allmänna läroverken icke böra vidtagas, hvarför Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förevarande framställning, må anvisa för år 1888 ett

extra anslag af 336,975 kronor till *löneförbättring åt lärarne vid de allmänna läroverken* efter samma grunder, som för innevarande år äro bestämda.

37:o) Vidare, och med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, hemställer Utskottet,

att Riksdagen må anvisa ett extra anslag för år 1888 af 6,000 kronor till *resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk.*

Ang. anslag till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk.
[36].

38:o) Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till derom af Kongl. Maj:t gjord framställning, må för år 1888 anvisa på extra stat enahanda belopp af 40,000 kronor, som förut under flera år beviljats till *arfvoden åt extra lärare* vid de allmänna läroverken.

Ang. anslag till arfvoden åt extra lärare.
[37.]

39:o) Till uppförande af nybyggnad för nya elementarskolan i Stockholm å den kronan tillhöriga tomt i kvarteret Edelman mindre, i hufvudsaklig enlighet med af öfverintendentsembetet uppgjorda ritningar, har Kongl. Maj:t äskat 449,000 kronor samt föreslagit att Riksdagen måtte medgifva, att af denna summa ett belopp af 200,000 kronor finge under år 1888 utgå af befintliga reservationer å anslagen till allmänna läroverken.

Ang. anslag till ny byggnad för nya elementarskolan.
[38].

I statsrådsprotokollet (sid. 65—71) lemnas redogörelse för skälen till detta förslag, och får utskottet till nämnda redogörelse hänvisa och för egen del anföra.

Omsorgen att anskaffa och underhålla lämpliga lokaler för läroverken är enligt nu gällande bestämmelser en angelägenhet för kommunerna samt läroverken sjelfva, i den mån deras byggnadskassar lemna tillgångar. Från denna regel skulle, om Kongl. Maj:ts framställning bifölles, ett undantag göras, ty något bidrag från Stockholms stads sida har icke ifrågasatts, och vid nya elementarskolan har icke bildats någon byggnadskassa. Såsom stöd för ett sådant undantag i förevarande fall åberopas hufvudsakligen endast skolans egendomliga ställning, i det att ändamålet med densamma bestode i att vara en ständig, i hufvudstaden förlagd profskola, hvarest förbättringar i lärosättet kunde, med afseende på elementarundervisningens fortgående utveckling, försökas.

Vigten af att i elementarundervisningen anställa prof med olika metoder vill utskottet ingalunda förneka, men då en omorganisation af de allmänna läroverken nu snart förestår, och möjlighet dervid måhända erbjuder sig att annorledes än genom uppehållande af en särskild skola för ändamålet, såsom t. ex. genom att under kontroll från statens sida understödja ett eller annat enskildt läroverk, vinna tillfälle till anställande af prof i olika rigtningar, finner utskottet en ny och kostsam byggnad för nya elementarskolan icke nu böra beslutas. Väl må det, på grund af de upplysningar, som lemnats om de brister hvilka låda vid elementarskolans nuvarande byggnad, erkännas, att skolans lokaler i nu befintligt skick icke äro fullt lämpliga, men då detta förhållande till ej ringa del torde bero derpå, att skolans lokal, ehuru endast beräknad för 200 elever, numera användes för ett till ungefär 300 ökad antal lärjungar, så vill det synas, att den närmaste utvägen att afhjelpa de anmärkta bristerna vore att inskränka elevantalet, då lokalerna utan tvifvel skulle bättre än nu förslå och endast en ändamålsenligare inredning af åtskilliga lokaler erfordras, hvilken torde kunna med jemförelsevis ringa kostnad åstadkommas på sådant sätt, att läroverket kan fylla den särskilda uppgift, som är detsamma anvisad. I afseende på de bidrag, som skulle kunna erhållas för bestridande af framdeles behöfliga ändringar och reparationer å byggnaden, torde frågan härom kunna prövas i samband med bestämmandet af terminsafgifter vid de allmänna läroverken. Under tiden kunde äfven åtminstone af nyinträdande elever en särskild afgift upptagas till bildande af en byggnadsfond, ur hvilken framdeles bidrag till kostnaderna för oundgängliga förändringar och förbättringar å byggnaden kunde erhållas.

Jemväl ur andra än nu antydda synpunkter har Kongl. Maj:ts förslag väckt betänkligheter. Kostnaden för den nya byggnaden är nemligen betydlig, och ändock ingår i densamma icke värdet af den tomt, som skulle för den nya byggnaden användas. Detta värde kan måhända skattas till ett belopp, som icke mycket understiger den beräknade byggnadskostnaden. Visserligen skulle genom skolans flyttning från sin nuvarande tomt denna senare kunna användas till annat ändamål, men kostnaderna för dess iordningställande torde då blifva betydliga.

På grund af hvad utskottet nu anfört får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning ej må vinna Riksdagens bifall.

Högre lärarinneseminariet.

40:o) För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid seminariet efter samma grunder som för innevarande år har Kongl. Maj:t äskat för år 1888 ett extra anslag af 4,000 kronor.

Till upplysning om de grunder, enligt hvilka den löneförbättring skall utgå, som med detta anslag afses, får utskottet hänvisa till den i punkten 36:o) här ofvan lemnade utredning; och, då anledning till erinran mot Kongl. Maj:ts framställning ej förekommit, hemställer utskottet,

att Riksdagen, för tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet efter samma grunder som för innevarande år, må bevilja på extra stat för år 1888 ett anslag af 4,000 kronor.

Ang. anslag för tillfällig löneförbättring vid högre lärarinneseminariet.
[39.]

Pedagogierna.

41:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen för år 1888 måtte bevilja ett anslag af 8,750 kronor till löneförbättring vid de en- och tvåklassiga pedagogierna.

Anslag till samma belopp som det nu begärda har varit uppfördt i riksstaterna för åren 1884—1887; och får utskottet i fråga om grunderna för löneförbättringen hänvisa till de i punkten 36:o) här ofvan meddelade upplysningar samt hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning och i likhet med hvad förut under flera år skett, må bevilja på extra stat för år 1888 ett anslag af 8,750 kronor till löneförbättring åt lärare vid de en- och tvåklassiga pedagogierna.

Ang. anslag till löneförbättring vid de en- och tvåklassiga pedagogierna.
[40.]

Folkundervisningen.

42:o) För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier, efter samma grunder som för innevarande år, har Kongl. Maj:t äskat, för år 1888, ett extra anslag af 33,300 kronor.

Anslag till lika stort belopp för samma ändamål har uppförts i riksstaterna för åren 1884—1887; och enär de skäl, hvilka föranledt, att anslaget första gången af 1883 års Riksdag beviljades och om hvilka upplysning erhålles i statsutskottets utlåtande den 3 april 1883 (n:o 12 a)

Ang. anslag till löneförbättring vid folkskolelärareseminarierna.
[41.]

fortfarande ega giltighet, finner utskottet nu ej skäl till annan hemställan än

att Riksdagen, för tillfällig löneförbättring åt *lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna* samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjenstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier, efter samma grunder som för innevarande år, må bevilja ett extra anslag för år 1888 af 33,300 kronor.

Ang. anslag för anordnande af slöjdundervisning vid folkskolelärareseminarierna.

[42.]

43:o) Till *anordnande af undervisning i slöjd* vid folkskolelärareseminarierna har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 5,000 kronor.

Denna framställning står i sammanhang med det å ordinarie stat äskade anslaget till anordnande af slöjdundervisning vid 3 folkskolelärareseminarier, om hvilket anslagsbehof utskottet yttrat sig i punkten 11:o här ofvan. Vinner hvad utskottet i nämnda punkt föreslagit Riksdagens bifall, erfordras jemväl ett tillfälligt anslag för ändamålet; och under hänvisning till den utredning, som (å sid. 26) i statsrådsprotokollet lemnats om behofvet af anslag å extra stat, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förevarande framställning, må anvisa för år 1888 ett extra anslag af 5,000 kronor till *anordnande af undervisning i slöjd* vid tre folkskolelärareseminarier.

Ang. anslag till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid vissa folkhögskolor.

[43.]

44:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må till *understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor*, som åtnjuta bidrag af statsmedel, bevilja på extra stat för år 1888 ett anslag af 15,000 kronor, eller samma belopp, som förut under flera år för ändamålet anvisats.

De tekniska läroverken.

Ang. anslag till lägre tekniska yrkesskolor.

[44.]

45:o) Till understöd, på det i statsrådsprotokollet omförmälda vilkor, åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 35,000 kronor, eller samma belopp, som för innevarande år beviljats.

Hänvisande till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 74) anförts om detta anslagsbehof, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion, må på extra stat för år 1888 anvisa ett anslag af 35,000 kronor, med vilkor att det bidrag, som af dessa medel kommer att utbetalas till understöd åt lägre teknisk yrkesskola, icke får öfverstiga hvad vederbörande kommun i kontant tillskjuter för skolan.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

46:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

Ang. anslag för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare. [45.]

att Riksdagen, i likhet med hvad förut under flera år skett, må anvisa ett extra anslag för år 1888 af 20,000 kronor för tillfällig löneförbättring åt provinsialläkare.

47:o) Utskottet hemställer,

Ang. anslag för granskning af hospitalens räkenskaper. [46.]

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för innevarande år egt rum, må bevilja ett extra anslag för år 1888 af 1,200 kronor till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper.

48:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till de i statsrådsprotokollet (sid. 75) därför anförda skäl hemställer utskottet,

Ang. anslag till polikliniken för tandsjukdomar. [47.]

att Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år skett, må för år 1888 anvisa ett extra anslag af 4,000 kronor för uppehållande under samma år af en poliklinik för tandsjukdomar.

Veterinärundervisningen.

49:o) Utskottet får, under hänvisning till de i statsrådsprotokollet (sid. 75 och 76) anförda skäl, hemställa,

Ang. anslag till veterinärinrättningen i Skara. [48.]

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må anvisa ett extra anslag för år 1888 af 9,900 kronor till uppehållande af undervisningen vid *veterinärinrättningen i Skara*.

Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien.

Ang. anslag till vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien.
[49.]

50:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till de i statsrådsprotokollet (sid. 75) anförda skäl, hemställer utskottet,

att Riksdagen må på extra stat för år 1888, i likhet med hvad förut under flera år skett, anvisa följande anslag till vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:

a) till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening 4,000 kronor;

b) till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m. 3,200 kronor; och

c) till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

Naturhistoriska riksmuseum.

Ang. anslag till riksmuseets afdelning för arkegoniater m. m.
[50.]

51:o) Till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 2,000 kronor.

I statsrådsprotokollet (sid. 77—80) har beträffande detta anslagsbehof anförts och erinrats följande.

I nådig proposition till 1886 års Riksdag hade Kongl. Maj:t föreslagit, att för inköp och insamling af naturalier vid berörda afdelning, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förbundna kostnader måtte beviljas en förhöjning med 2,000 kronor i det till riksmuseum utgående ordinarie anslag till

materiel, till inköp af sällsynta föremål och till vetenskapligt biträde vid samlingarnas ordnande.

Vid behandlingen af denna nådiga framställning anmärkte Riksdagen, att, då den afdelning af riksmuseet, om hvilken här vore fråga, vore af en mera tillfällig beskaffenhet, enär aflöning åt intendenten vid densamma endast beviljats åt honom personligen, alla anslag till afdelningen endast borde beviljas på extra stat. Beträffande det äskade beloppet ansåg Riksdagen en nedsättning i detsamma utan olägenhet kunna ske med 1,000 kronor, och således endast 1,000 kronor behöfva beviljas. Om utöfver detta belopp medel för den nya afdelningen erfordrades, syntes det Riksdagen, att dessa borde beredas från riksmuseets botaniska institutions andel i det till materielen m. m. vid museet anvisade anslag, enligt 1885 års statsliggare å 19,450 kronor, af hvilken institution den nu ifrågavarande nya afdelningen närmast vore att anse såsom en för tillfället utbruten del. I enlighet med denna uppfattning anvisade Riksdagen på extra stat för år 1887 ett belopp af 1,000 konor såsom tillfällig förhöjning i naturhistoriska riksmuseets ofvanberörda anslag.

Med anledning af den utgång frågan sålunda fick afläto riksmuseets samtliga intendent till vetenskapsakademien en skrifvelse med hemställan om åtgärders vidtagande, på det att museets afdelning för arkegoniater och fossila växter måtte erhålla ytterligare medel i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Maj:t föreslagit. Vidkommande det ifrågavarande anslaget belopp hänvisade intendenterna till den år 1884 af professorerna G. Lindström, V. B. Wittrock och A. G. Nathorst, efter akademiens uppdrag, verkställda utredning, enligt hvilken för arbetena vid afdelningen förslagsvis beräknats årligen åtgå 1,000 kronor till inköp och insamling af naturalier (nu lefvande och fossila växter), 600 kronor till arbetsbiträden m. m. samt 400 kronor till diverse utgifter (glasburkar, sprit, pappaskar, växtpapper, kataloger, preparatglas, kemikalier o. s. v.). Erfarenheten från afdelningen hade också ådagalagt, att det ifrågavarande anslaget icke kunde sättas lägre än 2,000 kronor. Bokslutet för år 1885 visade, att afdelningens utgifter under det året belöpt sig till 2,039 kronor 20 öre, hvarjemte vetenskapsakademien förskotterat 300 kronor för inköpta samlingar. Såsom af meddelande från akademiens kamrerare framginge, visade afdelningens konto den 1 september 1886, att då endast 189 kronor 96 öre af årets anslag å 2,000 kronor återstode, hvadan äfven 1886 års bokslut antagligen komme att uppvisa någon brist, vid sidan af hvilken dessutom finnes en skuld på 200 kronor för en inköpt mossamling. Under dessa begge år hade på grund af anslagens knapphet ej ett enda utländskt

växtfossil kunnat inköpas, ehuru sådana vid flera tillfällen varit till jemförelse behöfliga. Af allt detta ansågo intendenterna vara tillräckligt ådagalagdt, att, om anslagsbeloppet sattes lägre än 2,000 kronor, det med afdelningen åsyftade ändamålet icke kunde uppnås. I samband härmed erinrades i berörda skrifvelse derom, att, enligt gällande instruktion, det åligger intendenten ej blott att underhålla och vårda utan äfven att genom köp och byte föröka de under hans inseende ställda samlingarna. Det vore i öfrigt tydligt, att intendentens verksamhet måste i hög grad inskränkas genom ett allt för knapphändigt tilltaget anslag, hvarför afsigten med hans anställande under sådana förhållanden endast delvis kunde realiseras.

Angående den af Riksdagen uttalade förmodan, att nödiga medel för den nybildade afdelningen skulle kunna erhållas från den botaniska institutionen, anförde intendenterna, att den summa af 4,000 kronor, som utgjorde denna institutions andel i naturhistoriska riksmuseets statsanslag, blifvit fastställd på en tid, då botaniska afdelningens samlingar så godt som uteslutande utgjordes af pressade växter eller så kallade herbarier. Till dessas underhåll och förökande hade nämnda summa äfven visat sig fullt tillräcklig. Men då det på senare tid, för att åtminstone i någon mån söka följa vetenskapens allmänna utveckling, befunnits nödvändigt att anlägga en särskild morfologisk-anatomisk samling, der värdefullare växtföremål förvarades på ett ändamålsenligare, om också dyrare sätt, nemligen uti glaskärl, innehållande sprit eller andra förvaringsvätskor, hade berörda summa endast med svårighet och med iakttagande af största sparsamhet kunnat räcka till. Under de sista åren hade den botaniska afdelningens räkenskaper stundom till och med visat en brist af ett eller annat hundratal kronor. Vid detta förhållande funno intendenterna det påtagligt, att denna institution alldeles icke kunde lemna något bidrag till underhåll af museets afdelning för arkegoniater och fossila växter.

Största delen af ifrågavarande afdelnings samlingar utgjordes af växtförsteningar, hvilka dels varit förenade med den palæontologiska afdelningen dels, och hufvudsakligen, varit magasinerade eller förvarade hos enskilda personer, hvarför de sålunda först genom den nya afdelningens upprättande kommit till användning. Endast arkegoniaterna hade förut förvarats inom den botaniska institutionen, der de likväl på grund af så väl bristande utrymme som bristande medel måst till ej oväsentlig del hållas magasinerade. Riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter kunde således icke anses såsom endast utbruten ur någon af de öfriga afdelningarna, enär de samlingar, af hvilka den

företrädesvis utgjordes, förut till stor del varit otillgängliga och därför hvarken föranledt särskildt arbete eller särskilda utgifter.

Vetenskapsakademien, som till fullo vitsordat de afintendenterna sålunda lemnade upplysningars öfverensstämmelse med de verkliga förhållandena, har i skrifvelse den 15 september 1886 anført, att akademien icke kunde föreställa sig, att Riksdagen skulle vägra att anvisa nödiga medel för vidmagthållande af verksamheten vid en institution, som Riksdagen sjelf stiftat genom beviljande af lön åt professor Nathorst och som under denne utmärkte föreståndares nitiska vård och verksamhet lofvade att på ett framstående sätt gagna vetenskapen och hedra fosterlandet. Vetenskapsakademien förordade därför på det varmaste, att Kongl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta nådig proposition om förhöjande med 2,000 kronor af det omförmälda ordinarie anslaget till naturhistoriska riksmuseet, hvilken anslagsförhöjning uteslutande borde komma afdelningen för arkegoniater och fossila växter till godo.

Efter hvad sålunda blifvit upplyst, kunde det, enligt föredragande departementchefens åsigt, svårligen bestridas, att, derest den nybildade afdelningen af museet skulle kunna medföra åsyftadt gagn, densamma, så länge den hölles i verksamhet, måste förfoga öfver ett särskildt anslag af minst 2,000 kronor om året. Med afseende på hvad Riksdagen anført beträffande ifrågavarande anslags natur, fann emellertid föredragande departementchefen sig för närvarande endast böra tillstyrka anslagets uppförande å extra stat.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t föreslagit, må för år 1888 anvisa, till inköp och insamling af naturalier vid naturhistoriska riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter, ett anslag på extra stat af 2,000 kronor.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

52:o) Vid 1885 års riksdag beviljades till nya byggnader åt blindinstituttet ett anslag af 415,600 kronor, hvaraf hittills anvisats 300,000 kronor; och får utskottet med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställa,

att Riksdagen, af det beviljade anslaget till nya byggnader för blindinstituttet, må för år 1888 på extra stat, till fullbordande af byggnaderna, anvisa återstoden af anslaget, eller 115,600 kronor.

Ang. anslag till fullbordande af den nya byggnaden för blindinstituttet.

[51.]

Ang. ifrågasatt ny aflöningsstat för blindinstitutet.
[52.]

53:o) Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, med godkännande af den i statsrådsprotokollet intagna aflöningsstat å tillhoppa 26,950 kronor för direktor, lärare och lärarinnor m. fl. vid institutet för blinda, att tillämpas från och med den 1 juli 1888, samt under medgifvande att ålderstillägg till direktor, lärare och lärarinnor finge utgå efter i statsrådsprotokollet närmare angifna bestämmelser, bevilja för uppehållande af institutets verksamhet ett extra anslag af 27,600 kronor.

På Kongl. Maj:ts förslag beslöt 1878 års Riksdag, att blindinstitutet och institutet för döfstumma, som dittills varit förenade, skulle skiljas, och beviljade Riksdagen anslag till belopp af 15,000 kronor till uppehållande af blindinstitutets verksamhet. Beloppet höjdes af 1880 års Riksdag till 21,000 kronor, med hvilket anslag, som sedermera utgått årligen till oförändradt belopp, följande aflöningar bekostats:

till direktor	kronor	4,000: —
» 3 ämneslärare, hvar och en 1,500 kronor,.....	»	4,500: —
» 5 arbetslärare och lärarinnor, hvar och en 1,000 kronor,	»	5,000: —
» gymnastikläraren	»	900: —
» musikläraren	»	500: —
» räkenskapsföraren och sekreteraren ..	»	500: —
» läkare och sjukvård	»	900: —
» vaktmästare och portvakt jemte vårdare och tjenstepersonalen tillsammans	»	2,025: —
		<hr/>
Summa kronor		18,325: —

Härtill böra läggas de ålderstillägg, som enligt 1886 års Riksdags medgifvande, för år 1887 tillkomma:

direktor och två ämneslärare, hvardera med 500 kronor	kronor	1,500: —
tre arbetslärare och lärarinnor, hvardera med 250 kronor	»	750: —
		<hr/>
Summa kronor		2,250: —

Sammanläggas ofvanberörda aflönings- och ålderstilläggsbelopp, erhålles en summa af 20,575 kronor, som alltså utgör den nuvarande kostnaden för aflöningar till blindundervisningens uppehållande.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelas, hafva de af Kongl. Maj:t utsedde komiterade för afgifvande af förslag till blindundervis-

ningens ordnande i det af dem den 17 december 1880 afgifna betänkande föreslagit följande aflöningsstat för institutet:

till direktor.....	kronor	5,000: —
„ 4 lärare, 1,500 kronor för hvardera.....	„	6,000: —
„ 6 arbetslärare och lärarinnor, lönen öfver hufvud beräknad till 1,200 kronor för hvardera.....	„	7,200: —
„ en gymnastiklärare	„	1,200: —
för musikundervisning.....	„	1,200: —
till en räkenskapsförare och sekreterare	„	750: —
„ en vaktmästare.....	„	800: —
„ en portvakt	„	800: —
„ läkare och sjukvård.....	„	1,500: —
„ vårdare och tjenstepersonalen tillsammans	„	2,500: —
	summa kronor	26,950: —

hvarjemte komiterade föreslagit, att ålderstillägg måtte tillerkännas direktor och en hvar af ämneslärarne med 500 kronor efter fem års och ytterligare 500 kronor efter 10 års väl vitsordad tjenstgöring samt hvar och en af arbetslärare och lärarinnor med 300 kronor efter 5 års och ytterligare 300 kronor efter 10 års väl vitsordad tjenstgöring.

Detta komiterades förslag har Kongl. Maj:t nu framlagt till Riksdagens godkännande endast med den förändring, att, då för år 1887 ålderstilläggen för arbetslärare och lärarinnor blifvit bestämda till 250 kronor i stället för af komiterade föreslagna 300 kronor, ålderstilläggen för sistnämnda lärare och lärarinnor ansetts fortfarande böra utgå med det redan bestämda beloppet.

Enligt det nu afgifna förslaget till ny aflöningsstat skulle således aflöningsarna utgöra tillhoppa	kronor	26,950: —
För närvarande uppgå de till	„	18,325: —
hvidan alltså tillämpningen af den nya staten skulle påkalla en ökad utgift af	„	8,625: —

Då emellertid institutets flyttning ej komme att ega rum förr än under sommaren år 1888, och den utvidgade verksamhet, institutet i följd deraf komme att utöfva, således ej skulle taga sin början förr än under senare hälften af nämnda år, har Kongl. Maj:t ansett, att med tillämpning af den nya staten kunde anstå till den 1 juli 1888, hvarigenom hälften af tillökningen i staten, eller 4,312 kronor 50 öre, för samma år skulle inbesparas.

Blindinstitutet åtnjuter för närvarande följande anslag:	
på ordinarie stat	kronor 21,000: —
„ extra „	„ 21,000: —

För tillämpning af den aflöningsstat Kongl. Maj:t föreslagit skulle erfordras 4,312 kronor 50 öre och för ålderstillägg samma belopp som nu, eller 2,250 kronor, utgörande båda dessa summor tillhopa 6,562 kronor 50 öre. Utöfver ordinarie anslaget skulle alltså för år 1888 erfordras ett extra anslag i jernadt tal af 27,600 kronor, i stället för nu anvisade 21,000 kronor.

Den aflöningsstat, Kongl. Maj:t beträffande blindinstitutet nu framlagt, skiljer sig i flere viktiga hänseenden från jemförliga aflöningsstater, som Riksdagen under de senare åren fastställt. Såsom den viktigaste anmärkningen i nämnda afseende får utskottet framhålla, att, ehuru, enligt hvad utskottet erfarit, meningen lär vara, att såväl direktor som en del af den öfriga personalen skall, på sätt äfven komiterade ansett nödigt och i likhet med hvad för närvarande eger rum, erhålla bostad inom institutet, aflöningsstaten icke lemna någon antydan, vare sig med hvilka befattningar sådan förmån anses böra förenas eller om andra slags naturaförmåner skola få tillgodonjutas, hvilket allt synes böra blifva föremål för Riksdagens pröfning.

Aflöningsstatens brist på fullständighet i afseende på de med vederbörande befattningar förenade naturaförmåner, utöfver de kontanta aflöningsbeloppen, innefattar för utskottet tillräcklig anledning att afstyrka bifall till denna stat, på det att nytt förslag derutinnan må kunna för en kommande Riksdag framläggas och dervid på en gång föreslås alla de aflöningsförmåner såväl i kontant som in natura, hvilka Kongl. Maj:t finner böra tillkomma vederbörande direktor och öfrig personal.

Deremot torde det, med hänsyn till den under nästa år förestående inflyttningen i institutets nya lokaler och institutets deraf föranledda vidgade verksamhet, varda nödigt att något jemka beloppen af de nu utgående aflöningsarna, så att dessa må varda tillräckliga för de nya behofven; och föreställer sig utskottet att medel till följande aflönningar och andra utgifter böra anvisas:

arfvode till institutets direktor	kr. 4,000: —
„ „ 4 lärare, 1,500 kronor för hvarje	„ 6,000: —
„ „ 6 arbetslärare och lärarinnor, 1,000 kronor för hvarje	„ 6,000: —
„ „ 1 gymnastiklärare	„ 900: —
	<hr/>
	transport kr. 16,900: —

	transport kronor	16,900: —
för musikundervisning	„ 900: —
„	1 räkenskapsförare och sekreterare	„ 500: —
„	läkare och sjukvård	„ 1,200: —
„	vaktmästare och portvakt jemte vårdare och tjenstepersonalen tillsammans	„ 3,000: —
	summa kronor	22,500: —

Hvad frågan om ålderstillägg angår, har Kongl. Maj:ts framställning om dessas belopp icke föranledt någon utskottets erinran. De för beredande af ålderstillägg under år 1888 behöfliga medel uppgå naturligtvis till samma belopp som nu, då tillökningen i antalet lärare samt arbetslärare och lärarinnor icke inverkar härå.

Den nuvarande personalen vid institutet uppbär, enligt hvad ofvan nämnts, i årlig aflöning (utan afseende på ålderstillägg) för närvarande sammanlagdt 18,325 kronor.

Tillämpningen af de aflöningsförmåner, utskottet föreslagit, skulle kräfvat 22,500 kronor, eller sålunda 4,175 kronor mer än nu. Af här ofvan jemväl angifna skäl behöfves emellertid för år 1888 endast hälften af tillökningen, hvadan alltså ett belopp af 2,087 kronor 50 öre bör för nämnda år anvisas utöfver de 18,325 kronor, som erfordras till bestridande af nu bestämda aflöningar. Härtill böra dock läggas de medel, som äro nödvändiga, derest Kongl. Maj:ts framställning om ålderstillägg bifalles, eller 2,250 kronor.

På det hela skulle således för år 1888 behövas följande anslagsbelopp:

för bestridande af aflöning enligt nu gällande bestämmelser	kr. 18,325: —
för tillökning i denna aflöning under senare halfåret 1888, sedan institutet flyttats till sina nya lokaler	„	2,087: 50
för ålderstillägg enligt samma grunder som för år 1887 bestämts	„ 2,250: —
	summa kr.	22,662: 50

För vinnande af jemnare slutsumma å aflöningsanslaget torde detta, som rätteligen skulle upptagas till sammanlagdt 20,412 kronor 50 öre böra beräknas till 20,450 kronor, då hela extra anslaget, tillökadt med ålderstilläggen, således skulle uppgå till 22,700 kronor.

Jemfördt med Kongl. Maj:ts innefattar utskottets förslag en ej oväsentlig minskning i utgifter, en minskning som beror på nedläggning i följande poster i Kongl. Maj:ts förslag till stat, nemligen:

arfvode till direktor nedsatt med	kr.	1,000: —
„ „ 6 arbetslärare m. fl.	„	1,200: —
„ „ gymnastiklärare „	„	300: —
för musikundervisningen „	„	300: —
„ en räkenskapsförare och sekreterare	„	250: —
„ läkare och sjukvård	„	300: —
„ vaktmästare och portvakt jemte vårdare och tjänste- personalen	„	1,100: —
		<hr/>
	summa kr.	4,450:

Hälften häraf är 2,225 kronor, som alltså utgör minskningens hela belopp för år 1888.

Under återopande af hvad nu anförts hemställer utskottet, att Riksdagen må:

a) utan godkännande af Kongl. Majt:s förslag till aflöningsstat för institutet för blinda, bestämma, att aflönningarna vid institutet skola, beräknade för helt år, under år 1888 utgå enligt följande grunder, nemligen:

arfvode till direktor	kr.	4,000: —
„ „ 4 lärare, 1,500 kronor för hvarje	„	6,000: —
„ „ 6 arbetslärare och lärarinnor, 1,000 kronor för hvarje	„	6,000: —
„ en gymnastiklärare	„	900: —
för musikundervisning	„	900: —
„ en räkenskapsförare och sekreterare	„	500: —
„ läkare och sjukvård	„	1,200: —
„ vaktmästare och portvakt jemte vårdare och tjänste- personalen, tillsammans	„	3,000: —

b) medgifva, att direktor och två ämneslärare samt tre arbetslärare och lärarinnor vid institutet må under år 1888 tillgodonjuta ålderstillägg enligt samma grunder som för år 1887 bestämts, nemligen direktor och de två ämneslärarne med 500 kronor hvar samt de öfriga med 250 kronor hvar; och

c) vid bifall till hvad i mom. a) och b) föreslagits, utöfver blindinstitutets ordinarie anslag å 21,000 kronor, på extra stat för år 1888, för beredande af medel till de utgifter, som i nämnda två mom. om-

förmälas, anvisa anslag af dels 20,450 kronor till arfvoden och dels 2,250 kronor till ålderstillägg, eller tillhopa 22,700 kronor.

54:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

Ang. anslag till tryckning af blindskrifter m. m.

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år skett, anvisa för år 1888 följande extra anslag:

[53.]

a) till tryckning af blindskrifter 2,500 kronor;

och

b) till understöd åt blindlärareelever 1,200 kronor.

55:o) Vidare och på grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar får utskottet hemställa,

Ang. anslag till en blindskola, handverksskola för blinda och tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma.

att Riksdagen må, i likhet med hvad förut skett, för år 1888 anvisa följande extra anslag:

a) till en blindskola i Vexjö 11,000 kronor;

b) till en handverksskola i Kristinehamn för blinda 7,000 kronor; och

[54—56.]

c) till uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma, nemligen i Vadstena, Skara och Bollnäs, 49,200 kronor, eller 16,400 kronor för hvarje anstalt.

Hospitalsvården.

56:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar och under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 85—87) derom anförts, hemställer utskottet,

Ang. anslag till hospitalsbyggnader.

[57 o. 58.]

att Riksdagen må för år 1888 anvisa följande anslagsbelopp till nedannämnda hospitalsbyggnader nemligen:

a) till uppförande af en byggnad vid Nyköpings hospital 19,265 kronor; och

b) till fortsättande af byggnadsarbetena å *Lunds asyl*, af för detsamma redan beviljade medel, 360,000 kronor.

Ang. anslag
till sjukhem-
met i Jerfsö
för spetelske.
[59].

57:o) Till understöd åt det i Jerfsö socken inrättade sjukhem för spetelske, under de i statsrådsprotokollet omförmälda vilkor, har Kongl. Maj:t äskat ett anslag af 7,500 kronor, eller samma belopp som förut under flera år beviljats.

Vidare hafva herrar *F. Berglöf*, *O. Jonsson* i Hof m. fl. i en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 11), under återopande af innehålltet i en af dem m. fl. i sistlidne januari månad väckt motion (n:o 125), föreslagit, det Riksdagen ville besluta anslå:

dels för utvidgning af spetelskesjukhemmet i Jerfsö och för anskaffande af nödiga utredningspersedlar, för en gång, 16,000 kronor, att utgå under år 1888; och

dels till de sjukas underhåll och vård 18,000 kronor årligen från och med år 1889.

Af de sålunda framställda förslagen finner utskottet endast Kongl. Maj:ts för närvarande böra bifallas. Då nemligen motionärernas förslag innebär, att staten skulle ensam bestrida kostnaderna för ifrågavarande sjukhem — hvars nytta och nödvändighet utskottet visserligen erkänner — under det att nu statens anslag till sjukhemmet endast utgår under vilkor bland annat af bidrag från Gefleborgs läns landsting, så synes det utskottet, att en sådan förändring ej bör af Riksdagen beslutas, innan frågan blifvit af Kongl. Maj:t pröfvad. Till detta uttalande har utskottet så mycket större skäl, som enligt hvad den bilaga utvisar, som fans fogad vid den i januari väckta motionen, medicinalstyrelsen i skrifvelse den 27 oktober 1886 till Kongl. Maj:t afgifvit förslag i samma riktning, som motionärerna nu framställt, och ärendet således torde vara på pröfning beroende.

Utskottet hemställer alltså endast,

att Riksdagen, med afslag å ofvannämnda motion, må bifalla Kongl. Maj:ts förevarande framställning och således för år 1888 bevilja ett extra anslag af 7,500 kronor till *understöd åt sjukhemmet i Jerfsö socken*, under vilkor att 4,000 kronor dertill af landstinget anvisas för samma år och att spetelske sjuke äfven från andra län än Gefleborgs varda till vård å anstalten mottagne, så långt utrymmet derstädes sådant medgifver.

58:o) I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 58) har herr *Per Ersson* i Vestlandaholm, med hvilken herr *P. Holm* instämt, på anförda skäl föreslagit, att Riksdagen för sin del ville besluta, att de sinnessvaga, hvilkas medellöshet lagligen styrktes, skulle ega tillgodonjuta vård och underhåll å rikets hospitalsinrättningar mot det att kommunen, dit den olycklige hörde, erlade hälften af den afgift, som för lägsta klass vore bestämd.

Ang. ifrågasatt minskning i hospitalsafgiften för 3:dje klassens patienter.

Enligt medicinalstyrelsens kungörelse den 3 december 1884, har Kongl. Maj:t för femårsperioden 1885 till och med 1889 fastställt afgifterna vid statens anstalter för sinnessjuke till följande belopp:
för 1:sta klassen per dag kronor 2: 25 eller, om rum delas med en eller flere andre, kronor 1: 70;

„ 2:dra „ „ „ „ 0: 85;

„ 3:dje „ „ „ „ 0: 55.

Här är nu endast fråga om afgiften för patienter af 3:dje klassen, hvilken afgift enligt motionärens förslag skulle komma att sänkas till 27½ öre för vederbörande fattigvårdssamhälle.

Då, oaktadt de stora hospitalsanläggningar, som under de senare åren utförts, utrymmet i hospitalen icke medgifver, att å dem mottages ens större delen af de sinnessjuke, som äro i behof af särskild vård, samt en nedsättning i afgiften, såsom motionären föreslagit, säkerligen skulle väsentligt öka tilloppet af inträdessökande, som ej kunna mottagas, finner utskottet sig ej kunna tillstyrka motionen. Största vigten ligger naturligtvis derpå, att, då ej alla, som det behöfva, kunna erhålla plats å hospitalen, rum åtminstone kan beredas åt de vansinnige, hvilka, såsom våldsamme, utsätta sin omgifning för större fara till lif och egendom. Blefve afgiften för medellösa sinnessjuka väsentligen nedsatt, kunde det befaras, att kommunerna skulle i större utsträckning än nu söka få å hospitalen intagna äfven icke våldsamma sjuka, hvilket, vid nu rådande brist på utrymme i hospitalen, kunde varda menligt.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion ej må af Riksdagen bifallas.

Diverse anslag.

59:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar hemställer utskottet,

Ang. anslag till forn-skriftsällskapet m. m.

att Riksdagen, i likhet med hvad för flere före- [60 o. 61].

gående år egt rum, må för år 1888 anvisa följande extra anslag, nemligen:

- a) till *svenska fornskriftsällskapet* 2,000 kronor;
och
b) till *beredande af religionsvård* åt svenske sjö-
män m. fl. i utländska hamnar 10,000 kronor.

Ang. anslag
till nordiska
museet.
[62.]

60:o) Till nordiska museet har Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag af 16,000 kronor, eller samma belopp, som förut under flera år beviljats.

I statsrådsprotokollet meddelas, att vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien i skrifvelse den 23 november 1886, med förmålan, bland annat, att det inträffat, att, utan akademiens vetskap, kyrkliga föremål blifvit förenade med nordiska museets samlingar, och att det jemväl händt, att offentliga myndigheter till nyssnämnda museum öfverlemnade grupper af föremål, hvilka varit statens tillhörigheter och därför bort åtminstone i främsta rummet erbjudas åt staten, hemställt, att, i händelse för nordiska museet fortfarande äskades statsanslag, dervid måtte fästas sådana vilkor, som kunde finnas nödiga för iakttagande af de med statens historiska museum förbundna intressen.

Styrelsen för nordiska museet, hvilken anbefalts att häröfver afgifva utlåtande, hade i anledning häraf, med öfverlemnande af en förteckning å de föremål, nordiska museet såsom gåfva eller deposition emottagit från församlingar i riket, anført, att en mängd af de i museets samlingar befintliga kyrkliga föremål hade museet förvärfvat af enskilda personer, samt att museet visserligen inköpt åtskilliga kyrkornas tillhörigheter af församlingarna sjelfva, men först sedan församlingarna erhållit vederbörligt tillstånd att afhända sig dem; och förklarade styrelsen tillika, att, så länge den nuvarande lagstiftningen i ämnet vore oförändrad, styrelsen skulle underställa Kongl. Maj:ts pröfning hvarje anbud om gåfva eller deposition af kyrkliga föremål, hvilket styrelsen kunde komma att emottaga från församlingar i riket.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, må på extra stat för år 1888 anvisa ett anslag af 16,000 kronor till *nordiska museet*.

Ang. anslag
till en tid-
skrift för
landsmål
m. m.
[63.]

61:o) Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts der-

om gjorda framställning, må för år 1888 anvisa ett extra anslag af 3,150 kronor, att, på de vilkor Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma, användas till understöd för utgifvande af tidskriften »*Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folklied.*»

62:o) Vidare och med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning samt under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 89—90) derom anförts hemställer utskottet,

Ang. anslag till »*Acta mathematica.*» [64.]

att Riksdagen må för år 1888 anvisa ett extra anslag af 4,000 kronor, eller samma belopp som för flera föregående år beviljats, till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Acta mathematica.*»

63:o) Till understöd för fortsatt utgifvande af »*Nordisk familjebok*» har Kongl. Maj:t äskat 5,000 kronor; och får utskottet, under åberopande af de skäl, som till statsrådsprotokollet (sid. 91 och 92) härom anförts, hemställa,

Ang. anslag till utgifvande af »*Nordisk familjebok.*» [65.]

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts framställning, må för år 1888 anvisa af redan beviljade 25,000 kronor, ett belopp på extra stat af 5,000 kronor, till understöd för fortsatt utgifvande af »*Nordisk familjebok.*»

64:o) Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må anvisa på extra stat för år 1888 ett anslag af 20,000 kronor att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen, dock under följande vilkor:

Ang. anslag till föreläsningkurser för arbetsklassen. [66.]

att understödsbelopp, som utgifves till hvarje anstalt eller förening, icke får öfverstiga 3,000 kronor för år räknadt;

att kommuner eller enskilde tillskjuta minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdas af en styrelse, som antager föreståndare och lärare;

att föreläsningarna ordnas regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser;

att anstalten förfogar öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningssmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningarna eller undervisningen blifva förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skall vara skyldig att underkasta sig de vilkor och kontroller, som i öfrigt af Kongl. Maj:t pröfvas nödiga eller lämpliga.

Ang. anslag
till preci-
sionsnivelle-
ringsarbeten
m. m.
[67.]

65:o) Slutligen får utskottet under denna hufvudtitel hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må i öfverensstämmelse med hvad äfven för innevarande år skett, anvisa på extra stat för år 1888 ett anslag af 10,700 kronor till *fortsättande af precisionsnivelleringsarbeten* i södra och mellersta Sverige samt underhåll och tillsyn af vattenhöjdmätningstationer m. m.

Stockholm den 14 juni 1887.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid punkten 28:o (ang. anslag till förändring af bibliotekshuset i Upsala): af herrar *H. P. P. Tamm* och *C. R. F. von Baumgarten*, i fråga om motiveringen;

vid punkterna 36:o, 40:o, 41:o och 42:o (ang. anslag till löneförbättring vid de allmänna läroverken, vid högre lärarinneseminariet, vid de en- och tvåklassiga pedagogierna och vid folkskolelärareseminarierna): af herrar *N. Petersson*, *N. Olsson*, vice talmannen *S. Nilsson*, *P. Pehrson*, *A. Persson*, *N. Persson* och *Liss Olof Larsson*;

vid punkten 39:o (ang. anslag till nybyggnad för nya elementarskolan i Stockholm): af herrar *G. V. Schotte* och *C. R. F. von Baumgarten*, hvilka yrkat, att Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts framställning, må besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan, att Kongl. Maj:t behagade taga i öfvervägande, huruvida icke lärjungeantalet i nya elementarskolan lämpligen borde, så fort ske kunde, nedbringas till 200, för hvilket antal den nu begagnade byggnaden ursprungligen varit afsedd, och derefter till Riksdagen göra framställning om de åtgärder, som kunde vara behöfliga för att i den nuvarande lokalen bereda tillräckliga och tjenliga läsrum;

vid punkten 57:o (ang. anslag till sjukhemmet i Jerfsö): af herr *O. Jonsson*.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1887 års riksstat anslår:							
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.	
		Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
77,100	—	—	—	—	—	77,100	—
38,500	—	—	—	—	—	38,500	—
62,700	—	—	—	—	—	62,700	—
46,350	—	—	—	—	—	46,350	—
10,805	—	18,000	—	346,900	—	375,705	—
19,159	—	—	—	5,841	—	25,000	—
55,000	—	—	—	—	—	55,000	—
650,616	—	35,820	—	1,800	—	688,236	—
134,950	—	—	—	—	—	134,950	—
2,866,886	—	—	—	—	—	2,866,886	—
Tpt	3,979,066	53,820	—	354,541	—	4,387,427	—

Ecklesiastik-

Departementschefen

Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli

Riksarkivet

Kongl. biblioteket

Nationalmuseum (deraf fyra särskilda *reservations-*

Kleresistaten. Nuvarande anvisning i kontant.....

Ökas med

Domkapitlens expeditioner

Lappmarks ecklesiastikverk, *förslagsanslag*

Universiteten (deraf 162,700 kronor *förslagsanslag*).

Afgår: anslaget "Ersättningar"

Tillkommer: ersättning för spanmålsindelning till

Upsala

förhöjning i anslaget till materien vid

universitetet i Lund

förhöjning i anslaget till fysiologiska

tetet i Lund

förhöjning i anslaget till geologiska

tetet i Lund

förhöjning i anslaget till materien

Lund

Karolinska medikokirurgiska institutet. Nuvarande be-

Tillkommer: anslag till materien vid anatomiska

anslag till materien vid kirurgiska

förhöjning i årliga beloppet af all-

Allmänna läroverken, *reservationsanslag*. Nuvarande

Ökas med

Litt. A.

riksstatens Å t t o n d e hufvudtitel.

	Förslag till blifvande riksstat:							
	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.	
			Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
.....	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
.....	77,100	—	—	—	—	—	77,100	—
.....	38,500	—	—	—	—	—	38,500	—
.....	62,700	—	—	—	—	—	62,700	—
<i>anslag</i> & tillhopa 14,300 kronor).....	46,350	—	—	—	—	—	46,350	—
.....	10,805	—	—	—	—	—	—	—
.....	14	—	—	—	—	—	—	—
.....	10,819	—	18,000	—	346,900	—	375,719	—
.....	19,159	—	—	—	5,841	—	25,000	—
.....	55,000	—	—	—	—	—	55,000	—
Nuvarande belopp	688,236	—	—	—	—	—	—	—
.....	1,800	—	—	—	—	—	686,436	—
professor skytteanus vid universitetet i	1,785	—	—	—	—	—	—	—
anatomiska institutionen vid	1,000	—	—	—	—	—	—	—
institutionen vid universi-	1,100	—	—	—	—	—	—	—
institutionen vid universi-	500	—	—	—	—	—	—	—
vid universitetsbiblioteket i	1,200	—	5,585	—	656,201	—	692,021	—
.....	134,950	—	—	—	—	—	—	—
lopp	2,000	—	—	—	—	—	—	—
institutionen	500	—	—	—	—	—	—	—
kliniken	5,000	—	7,500	—	142,450	—	142,450	—
männas materialsanslaget	2,866,886	—	—	—	—	—	—	—
belopp	557	—	—	—	2,867,443	—	2,867,443	—
.....	3,992,722	—	53,820	—	352,741	—	4,399,283	—
Transport	3,992,722	—	53,820	—	352,741	—	4,399,283	—

1887 års riksstat anslår:

Tpt	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.		
	Kronor.	ö.	Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.		Kronor.	ö.	
			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.			
	3,979,066	—	53,820	—	354,541	—	4,387,427	—	
	70,000	—	—	—	—	—	70,000	—	Högre skolor för qvinlig ungdom
	43,500	—	—	—	—	—	43,500	—	Högre lärarinneseminarier
	62,622	—	1,010	—	4,100	—	67,732	—	Pedagogier och folkskolor. Nuvarande belopp
									<i>Minskas</i> å anvisning i kontant med
									å anslaget: "ersättningar" med
	3,736,725	—	—	—	—	—	3,736,725	—	Folkundervisningen:
									Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande
									<i>Tillkommer:</i> för lärares och lärarinnors uppflyttning
									för anordnande af undervisning i slöjd
									lärareseminarier
									Stipendier för seminariielever
									Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskole-
									Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor
									Understöd åt högre folkskolor
									eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>
									Till befrämjande af folkundervisningen bland de i
									<i>förslagsanslag</i>
									Lönетillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor,
									belopp
									<i>Ökas</i> med
									Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>
									Understöd för aflönande af lärare vid fortsättnings-
									Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna,
	370,400	—	—	—	—	—	370,400	—	De tekniska läroverken
	37,150	—	—	—	—	—	37,150	—	Gymnastiska centralinstitutet
	389,675	—	—	—	—	—	389,675	—	Medicinalstyrelsen med dithörande stater
	32,741	—	700	—	—	—	33,441	—	Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen
	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—	Ortopediska institutet
	47,200	—	—	—	—	—	47,200	—	Veterinärundervisningen
	7,700	—	—	—	—	—	7,700	—	Vaccinationens befrämjande
	100,000	—	—	—	—	—	100,000	—	Farsoters och smittosamma sjukdomars botande, för-
	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—	Svenska läkaresällskapet
	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—	Svenska akademien
	44,980	—	—	—	—	—	44,980	—	Vetenskapsakademien (deraf 16,000 kronor <i>reservations-</i>
	28,750	—	—	—	—	—	28,750	—	Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien (deraf
Tpt	8,977,009	—	55,530	—	358,641	—	9,384,180	—	

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
				Friheter och kyrkotonde.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	Transport	3,992,722	—	53,820	—	352,741	—	4,399,283	—
	70,000	—	—	—	—	—	70,000	—
	43,500	—	—	—	—	—	43,500	—
 67,732: —								
 75: —								
 3,000: —								
 3,075: —	62,547	—	1,010	—	1,100	—	64,657	—
	belopp 279,725: —								
	i högre lönegrad 1,700: —								
	vid tre folkskole-								
 4,500: —								
 6,200: —								
 285,925: —								
 75,000: —								
	inspektörer..... 95,000: —								
 15,000: —								
 20,000: —								
 490,925: —								
	rikets nordligare trakter bosatte finnar,								
 12,000: —								
	förslagsanslag. Nuvarande								
 3,145,000: —								
 48,000: —								
 3,193,000: —								
 40,000: —								
	skolan, förslagsanslag 30,000: —								
	förslagsanslag 25,000: —	3,790,925	—	—	—	—	—	3,790,925	—
	370,400	—	—	—	—	—	370,400	—
	37,150	—	—	—	—	—	37,150	—
	389,675	—	—	—	—	—	389,675	—
	32,741	—	700	—	—	—	33,441	—
	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—
	47,200	—	—	—	—	—	47,200	—
	7,700	—	—	—	—	—	7,700	—
	slagsanslag 100,000							100,000	
	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—
	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—
	anslag) 44,980							44,980	
	450 kronor reservationsanslag) 28,750							28,750	
	Transport	9,037,790	—	55,530	—	353,841	—	9,447,161	—

1887 års riksstat anslår:								
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.		
		Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
Tpt 8,970,009	—	55,530	—	358,641	—	9,384,180	—	Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reserva-</i> <i>belopp</i>
60,800	—	—	—	—	—	60,800	—	<i>Ökas</i> med
44,900	—	—	—	—	—	44,900	—	Musikaliska akademien
66,550	—	—	—	—	—	66,550	—	Naturhistoriska riksmuseum. Nuvarande belopp
131,000	—	—	—	—	—	131,000	—	<i>Tillkommer</i> förhöjning i anslaget till ritningars ut- Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda: Allmänna institutet för döfstumma
9,270	—	—	—	320	—	9,590	—	Institutet för blinda
75,000	—	—	—	—	—	75,000	—	Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostrings- och blinda barn
36,325	—	4,360	—	6,280	—	46,965	—	Fattigvården i Stockholm och landsorten: Penneanslaget <i>höjes</i> med 294 kronor och anslaget
600,000	—	—	—	—	—	600,000	—	Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>
78,000	—	—	—	—	—	78,000	—	Lasarets underhåll: Penneanslaget <i>höjes</i> med 4,478 kronor och an- Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>
2,750	—	—	—	—	—	2,750	—	Stora barnhuset i Stockholm
28,380	—	—	—	—	—	28,380	—	Frimurarebarnhuset
25,000	—	—	—	—	—	25,000	—	Barnhusen i landsorterna
6,528	—	193,300	—	170,000	—	369,828	—	Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, <i>förslags-</i> Kyrkors underhåll
24,000	—	—	—	—	—	24,000	—	Resestipendier samt läroböckers och lärda verks ut- Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>
80,000	—	—	—	—	—	80,000	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
1,500	—	—	—	—	—	1,500	—	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslags-</i> <i>Ökas</i> för jernande af hufvudtitelns slutsumma med
22,146	—	—	—	—	—	22,146	—	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>
15,000	—	—	—	—	—	15,000	—	
S:a 10,277,158	—	253,190	—	535,241	—	11,065,589	—	

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.	
				Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	Transport	9,037,790	—	55,530	—	353,841	—	9,447,161	—
	Nuvarande	60,800: —							
	500: —	61,300						61,300	
		44,900						44,900	
		66,550: —							
	förändring	1,000: —						67,550	
		60,000: —							
		21,000: —							
	ringsanstalter för medellösa döfstumma	50,000: —						131,000	
		9,564						9,564	
	“Ersättningar” uteslutes	75,000						75,000	
	slaget “Ersättningar” minskas med 4,780 kronor	40,803		4,360		1,500		46,663	
		600,000						600,000	
		78,000						78,000	
		2,750						2,750	
		28,380						28,380	
	anslag	25,000						25,000	
		6,528		193,300		170,000		369,828	
	gifvande, reservationsanslag	24,000						24,000	
		80,000						80,000	
		1,500						1,500	
	anslag. Nuvarande belopp	22,146: —							
		252: —						22,398	
		15,000						15,000	
	Summa	10,351,463	—	253,190	—	525,341	—	11,129,994	—

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
Å t t o n d e hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Ecklesiastikdepartementet.		
<i>Riksarkivet.</i>		
Till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar som äro af vigt för fäderneslandets historia	3,000: —	
„ fortsättande af arbetena å en tillbyggnad för riksarkivet	75,000: —	78,000 —
<i>Nationalmuseum.</i>		
Till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar		4,000 —
<i>Lifrustkammaren.</i>		
För tillsyn, underhåll och vård af samlingarne m. m.		5,800 —
<i>Domkapitlens expeditioner.</i>		
För tillfällig löneförbättring åt tjenstemännen vid dessa expeditioner		3,716 —
<i>Domkyrkorna i Upsala och Skara.</i>		
Till fortsättande af restaureringsarbetena å Upsala domkyrka	70,000: —	
„ „ „ „ å Skara „	35,000: —	105,000 —
<i>Universiteten.</i>		
Till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala	3,000: —	
„ „ „ i Lund	2,950: —	
„ „ matematiska „ i Upsala	1,500: —	
„ „ „ i Lund	1,000: —	
„ förändring af Carolina-rediviva-byggnaden i Upsala ..	50,000: —	
Transport	58,450: —	196,516 —

		Kronor.	ö.
	Transport	58,450: —	196,516 —
Till särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund			
Sven Söderberg	1,500: —		
” anskaffande af instrument för den fysiska institutionen			
vid universitetet i Lund	15,000: —		
” arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket			
i Lund	1,500: —	76,450	—
<i>Karolinska medikokirurgiska institutet.</i>			
Till arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska			
klinik	900: —		
” betäckande af brist för åren 1886 och 1887 å insti-			
tutets så kallade allmänna materialanslag	12,000: —		
” en medicinskt-pediatrik klinisk vid Kronprinsessan			
Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	1,800: —		
” en poliklinik för barnsjukdomar	2,800: —	17,500	—
<i>Allmänna läroverken.</i>			
För löneförbättring åt lärarne vid dessa läroverk	336,975: —		
Till resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk	6,000: —		
” arfvoden åt extra lärare	40,000: —	382,975	—
<i>Högre lärarinneseminarier.</i>			
För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid detta läroverk		4,000	—
<i>Pedagogierna.</i>			
För löneförbättring åt lärare vid de en- och tvåklassiga pedagogierna		8,750	—
<i>Folkundervisningen.</i>			
För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid			
folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt			
tekningslärare för extra tjänstgöring och extra			
arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300: —		
Till anordnande af undervisning i slöjd vid tre folkskole-			
lärareseminarier	5,000: —		
” understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana			
folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel ...	15,000: —	53,300	—
	Transport	53,300: —	739,491 —

	Kronor.	ö.
Transport 53,300: —	739,491	—
<i>De tekniska läroverken.</i>		
Till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnaderna för deras inspektion	35,000	—
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>		
För tillfällig löneförbättring åt provincialläkare	20,000: —	
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper ..	1,200: —	
„ uppehållande i Stockholm af en poliklinik för tand- sjukdomar	4,000: —	25,200 —
<i>Veterinärundervisningen.</i>		
Till uppehållande af undervisningen vid veterinärinrättningen i Skara	9,900	—
<i>Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien.</i>		
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ord- nandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —	
„ undersökning och beskrifning af fäderneslandets forn- lemningar m. m.	3,200: —	
„ utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.	2,000: —	9,200 —
<i>Naturhistoriska riksmuseum.</i>		
Till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arke- goniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter	2,000	—
<i>Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.</i>		
Till fullbordande af byggnader åt institutet för blinda ...	115,600: —	
„ uppehållande af nämnde instituts verksamhet.....	22,700: —	
„ tryckning af blindskrifter	2,500: —	
„ understöd åt blindlärareelever.....	1,200: —	
„ en blindskola i Vexjö	11,000: —	
„ en handtverksskola i Kristinehamn för blinda	7,000: —	
Transport 160,000: —	820,791	—

		Kronor.	ö.
	Transport 160,000: —	820,791	—
Till uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma	49,200: —	209,200	—
<i>Hospitalsvården.</i>			
Till uppförande af en byggnad vid Nyköpings hospital ...	19,265: —		
” fortsättande af byggnadsarbetena å Lunds asyl	360,000: —		
” understöd åt det i Jerfsö socken inrättade sjukhem för spetelske	7,500: —	386,765	—
<i>Diverse anslag.</i>			
Till svenska fornskriftsällskapet	2,000: —		
” beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000: —		
” nordiska museet	16,000: —		
” understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmålen och svenskt folklif»	3,150: —		
” understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Acta mathematica»	4,000: —		
” understöd för fortsatt utgifvande af »Nordisk familjebok»	5,000: —		
” understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen	20,000: —		
” fortsättande af precisionsnivelleringsarbeten i södra och mellersta Sverige samt underhåll och tillsyn af vattenhöjdmättningsstationer m. m.	10,700: —	70,850	—
	Summa	1,487,606	—